UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JAN 15 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 2 South Boston, Mass., Sausio (January) 8 d. 1920 m. Metai VII.

Areštai Visoje Amerikoje.

Sausio 2 d. naktį Suv. Valstijų justicijos ministerijos agentai ir policija pradėjo areštuoti ir sodyt kalėjimuosna komunistiškų organizacijų valdybas ir šiaip žmones, pasižymėjusius veikime, kad "nuversti valdžią".

Valdžios agentai paima komunistiškų kuopų knygas ir pagal surašą aplanko kuopos valdybą ir nusiveda kalėjiman. Daugiausia areštuojama naktį, apie 2 val. kuomet visi mieganti žmonės saldžiai sapnuoja.

New Yorke suareštuota 650 žmonių, Detroite — 500, Jersey City — 300, Newark — 500, Philadelphia — 200, Chicago — 250, Bostone, Clevelande, San Francisko taipgi daugybės suareštuota. Viso suarštuota apie 6000.

Suareštuoti ne piliečiai gabenami į Ellis salą ties New Yorku, iš kur buvo išgabenta pirmoji "sovietų arka." Dalis piliečių paskirta deportavimui.

Areštuotų tarpe yra daug žydų, rusų, amerikonų ir kitokių tautų žmonių.

Šiuose "atsižymėjimuose" ir lietuviai pažymini kaipo lietuviai, nors kuomet lietuviai atsižymėdavo kovoje Francijos laukuose,tat spaudoje buvo žymimi kaipo amerikonai. Amerikonų dienraščiai rašo apie smarkumą lietuviškų bolševikų, bet tie dienraščiai nežino, kad nekurie bolševikai smarkuoliai daug daugiau kliučių daro ramiam lietuvių veikimui del Lietuvos respublikos labo, negu jie prikliudo šios šalies valdžiai.

Juokingų atsitikimų aprašo Boston Globe. Kuomet policija nuėjo areštuoti tulą Samuliuną, Lawrence, N. H., tat jis iššoko per langą basas ir vienmarškinis ir per sniegą nubėjo į kitą namą ir atsigulė prie burdingieriaus. Pastarasis nusigandęs ėmė rėkt ir policija Samuliuną suėmė. Globe jį vadina lietuvių komunistų lokaliu organizatorium.

Visai kitaip dalykai yra su M. Boliu iš Lawrence. Boston American įdėjo didelį jo paveikslą ir sako, kad Bolys kalėjime visą laiką dainuoja.

Lawrence audėjai del Bolio ir kitų suareštavimo paskelbė streiką. Am. Darbo Federacija Chicagoje išnešė dvi protesto rezoliucijas prieš "medžioklę ant komunistų."

Haverhill, Mass. iš lietuvių tapo suareštuoti:

P. Peciukonis, J. Pauliukonis, J. Zalanskas, F. Valatka, J. Šileika, F. Kumickas, F. Aibikas, A. Matulevičius, M. Baltulioniutė, I. Pauliukoniutė, A. Jankauskas, J. Jurkunas.

Montello, Mass. tapo suareštuota keliolika lietuivų, jų tarpe Pakaušis, Balsys, Smitas ir kiti.

Worcester, Mass. suareštuota "Am. Lietuvio" linotype operuotojas Kyba, p-lė Kulbiutė ir keliolika kitų.

Elizabeth, N. J. — Jukelis, Plungis, Žilinskas ir kiti.

Norwood, Mass. — Žiurinskas ir kiti.

Gardner, Mass. — Karalius ir kiti.

Boston Herald paduoda šių Nashua, N. H. suareštuotų lietuvių vardus: Virbickas, Pukanakienė, J. Senkus, A. Žemaitis, P. Ragauskienė, P. J. Kubalis, J. Gavidis, J. Valukas, V. ir S. Vilkanskiai,Julius Roman, Franas Vinkus, S. Papcauckas, J. Karsonas, J. Viavuzickas, J. Damašenskis, F. Zuika, Andrius Večnis, F. Zukauskas, Jonas Stančikas, Jonas Karsonas, ir kiti.

Kuomet Lincoln, N. H. vienoje dirbtuvėje rusai darbininkai sužinojo, kad keli jų draugai areštuoti, tat jie metė darbą ir ėjo jieškot progos grįžt į Rusiją naujoje arkoje.

PROVIDENCE, R. I.
Svarbus Pranešimas.

Gerbiami Providence'o lietuviai! Šiuomi pranešu viviems,kurie priklausote prie Sandaros 68 kuopos, kad atsibus didelis susirinkimas ateinančią nedėlią, 11 dieną sausio (January), ant Palace Casino salės, piliečių Kliubo Ruime. Susirinkimas prasidės 12 valandą dieną. Gerbiamieji sandariečiai, meldžiame širdingai visų atsilankyti ir naujų draugų atsivesti, nes mes turime daug dalykų aptarti ir pradėti ką nors veikti, o kurie dar nepriguli prie Sandaros kuopos, tad turės gerą progą prisirašyti ir prisidėti prie to svarbaus kulturiai-politinio darbo.

Širdingai kviečia

Komitetas.

"Vien. Liet." savo apžvalgoje agituoja už "Tautos Fondą." Nejaugi jos redaktoriai nusiduoda nežiną kokiems tikslams to fondo bosai pinigus vartoja?

VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

Turkija pasiuntė savo delegacija Versaliun. Del pirm. yra Tevfik Paša.

Suv. Valstijų gelžkelių adm. paskelbė, kad pereitame lapkr. mėnesyje valdžia turėjo $64,500,00 nuostolių Bėgyje 23 mėnesių valdžia nuo gelžgelių turėjusi nuostolių 548 milijonus doliarių.

Rusijos bolševikų valdžia pasiųlė taiką Italijai.

Suv. Valstijų valdžia parduoda privatėms firmoms 30 laivų, paimtų nuo vokiečių laike karės. Jų tarpe yra "Leviatan", "George Washington" ir kiti.

Denikino valdžia jau visai pakriko.

New York Times patalpino Dorpato konferencijos paveikslą. Delegatų tarpe yra Dr. J. Šliupas, kaipo Lietuvos delegacijos pirmininkas.

Pabaltijos valstybės—Lietuva, Latvija ir Estonija — pasiulė Rusijos bolševikoms, Lenkijai ir Finlandijai padaryti konfereciją Finlandijos sostinėje Gelsinforse. Finlandija jau sutiko.

Jeigu ši konferencija pavyks, tuomet nuo tarybų Rusijos pranys blokada pati savaimi ir Pabaltijos valstybių gyventojų ramybė bus užtikrinta.

Iš Odesos pranešama, kad bolševikų valdžia pasiulė Maksimui Gorkiui užsienio reikalų komisaro vietą. Nuo to jis atsisakė, bet apsiėmė vykt užsienin su bolševikų taikos misija.

Prof. Bachmetjev, Rusijos ambasadorius, kaip rašo "Russkyj Golos", Washingtone parduoda ant licitacijos rusų valdžios namą su visais įtaisymais ir brangybėmis įvairiems pirkliams. Tai padaryti, sako "R. G.", jį paskatino puolimas Denikino ir Kolčako.

Gali - Curci, italė, garsiausi pasaulio dainininkė persiskyrė su savo vyru.

Paaiškinimas.

Sandaros Seime buvo gauta telefrafu auka $10.00 ir nebuvo pažymėta nuo ko. Taigi ta auka buvo siųsta 64-tos ALT. Sandaros kuopos iš Binghamton, N. Y. Aukautojams prideda didelis ačiu.

LIETUVOS MISIJA BOSTONE.
Išpirkta Liet. Laisvės Bonų už $64,050.00.

Pirmutinei Lietuvos valstybės misijai atsilankius, Bostono ir apielinkės lietuviai tikrai darodė, kad jie brangina tos šalies laisvę iš kurios jie kilę. Iškovojusiems laisvę Lietuvos žmonėms Bostono ir apielinkės lietuviai eina pagelbon, idant iškovotą laisvę, užtikrinti, idant pagelbėt sustiprint Lietuvos valstybinį aparatą.

Lietuvos misiją į Bostoną parsikvietė ir surengė jai programą bei atsakomybę už viską ėmė Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas.

Jau pereitame "Sandaros" numeryje buvo paskelbta iš dirbtasai misijai programas, taigi čia tik paminėsime rezultatus.

Kadangi Massachusetts valstija oficialiai pripažino Lietuvos respublikos neprigulmybę tat Lietuvos misijai atvažiavus į Bostoną utarninke, gr. 30, 1919 gubernatoriaus paskirtas karininkas lydėjo misiją į State House, City Hall ir kitas valdiškas vietas ir drauge su kitais valdininkais, amerikonų ir lietuvių visuomenės veikėjais dalyvavo bankete City Club, tos pačios dienos vakare. Banketo rengimas buvo pavesta komisijai, kurios galva buvo p. J. J. Roman. Banketas nedavė reikalingų pasekmių, kadangi komisijos galva neišpildė prižadų — neprikvietė ar nepajiegė prikviesti bankierių ir N. L. K-tas turėjo užmokėt nuostolius, kadangi daug mažiau žmonių dalyvavo, negu buvo laukta.

Bankete Kongresmanas James A. Gallivan pasakė puikią prakalbą už Lietuvos laisvę ir sakė, kad jam bus malonų sutikti misiją Wasingtone ir jis pilnai tiki, kad Suvienytų Valstijų valdžia suteiks reikalingą pagelbą Lietuvai ir pripažins Lietuvos neprigulmybę.

So. Boston Trust Kompanijos prezidentas, J. A. Maynard, kalbėdamas pasakė, kad jis buvo daugelio misijų sutikime, bet Lietuvos respublikos misija atrodė gražiausia, inteligentiškiausia ir, beabejo, jos kelionė turės duoti tas pageidaujamas pasekmes, kurių laukia ją siuntusieji Lietuvos žmonės.

Visi vietos anglų laikraščiai įdėjo prielankius aprašymus apie Lietuvos misiją ir jos tikslus. Nekurie patalpino Lietuvos atstovų paveikslus ir editoriaiuose prielankiai atsiliepė apie Lietuvos misiją.

Seredoje, gr. 30, 1919 misija buvo priimta Harvardo universitete, paskui Mass. technologijos institute ir kitose įstaigose. O tos dienos vakare N. L. D. K-tas parengė puikią vakarienę Lietuvių Salėje, So. Bostone. Tą vakarą Liet. svetainę buvo užėmus "Gabija" naujų metų sutikimui, vienok ji ją perleido Lietuvos misijos priėmimui, ir komp. Petrauskas su gabijiečiais prisidėjo prie vakarienės programo pagražinimo.

Laike vakarienės pirmininkavo gerb. A. Ivaškevičius, (jis ant rytojaus pirmininkavo ir Municipal salėje), o prakalbas pasakė gerbiami Vileišis ir Žadaikis, N. L. D. Kto sekr, K. Norkus, N. L D. K-to teisių patarėjas adv. Bagočius, N. L. D. K-to presos kom. narys adv. Kalinauskas, viešnia ponia Ona Ramanauskienė iš Lawrence ir daugelis vietinių veikėjų.

Laike N. L. D. K-to surengtos vakarienės parduota laisvės Bonų už **$7,600.00.**

Municipal salėje Naujų Metų vakare prakalbose parduota L. L. Bonų už $14,450.00. (Platesnis aprašymas telpa kito bendrabarbio. **Red.**).

Pagal. NLD. K-to konferencijos nustatymą,liet. drg. parengimą sausio 1 d. 2 v. p. p.Norwoodan nuvyko Žadeikis ir "Sand." red K. Norkus ir Norwoodo lietuviai išpirko L. L. Bonų už $10,000.00.

Norwoode viskas ėjo bendrai: vietinis klebonas Staškunas ir Montellos kun. Švagždys kalbėjo už bendrą darbą, pirmininkavo sandarietis Pašakarnis, sekretoriavo sandarietė ponia Jurėnienė, kalbėjo visų rimtų lietuvių draugijų valdybos.

Tuom pačiu laiku N. L. D. K-to pirm. A. Ivaškevičius su adv. Vileišiu kalbėjo Cambridge taipgi N. L. D. K-to išdirbtu planu, bendrai. Cambridge L. L. Bonų parduota už **$8.000.00**

Pėtnyčioje, sausio 2 d. taipgi N. L. D. K-to konferencijos patvarkymu maj. Žadeikis ir "Sand." red K. Norkus nuvyko į Lawrence. Važiavo su aptiekorium K. Šidlausku jo automobiliuje. Gerg. Šidlauskas pirko L. L. Bonų už $500.00. Lawrence mitingą surengė draugijos, pirmininkavo Dr. Mikolaitis. Žmonių buvo pilnutėlė salė. Dalyvavo p. Navadausko vedamas choras. Laike prakalbų lietuviški išgamos bandė sukelti triukšmą, bet rimti lietuviai jiems parodė duris ir buvo ramu. Nors Lawrence rengėjai garsino kad šį sykį nebus parduodama L. L. Bonai, vienok parduota už **$3000.00.**

Montellon tuom pačiu laiku nuvyko adv. Vileišis su NLD. K-to pirm. A. Ivaškevičium ir lokaliu misijos sekretorium ALTS. 7 kp. pirm. studentu Denbinu. Montellos lietuviai išpirko L. L. Bonų už **$15,000.00.**

Apart to pobažnytinėje salėje laike delegatų prakalbų ir laike naujų metų sutikimo vakarienės išpirkta L. L. Bonų apie už **$6,000.00.**

Taigi viso laike trijų dienų Lietuvos misijos buvimo Bostone Nut. Liet. Drg. Kom. parengimu Bostono ir apielinkės lietuviai išpirko L. L. Bonų už $64,050.00 ..

Taigi Bostono lietuviai atliko savo pareigas link Lietuvos. New Yorke ir jo priemiesčiuose misija atvykus išbuvo apie savaitę laiko ir tai tik apie pusę tiek surinko kaip Bostone. Newyorkiečiai - brooklyniečiai tik "bubnyjimais" - Bostoną pralenkia.

Jeigu Lietuvos misija nebut skubėjus į Washingtoną ir jei but prabuvus Bostone dar nors tris dienas, tat dar tiek L. L. Bonų but parduota, nes dabartiniame momente Lietuvai finansinė parama labai reikalinga.

Reikia pastebėti, kad Bostone yra tamsių jiegų, kurios teršia NLD. K-to prakilnų darbą. Tie tamsųs gaivalai spiečiasi bažnyčios sklepe ir veda iš kantrybės net kleboną Urbanavičių. Nors tie peludžių didvyriai su tiesa einantiems žmonėms nėra baisųs, vienok jie teršia koloniją, demoralizuoja liaudį. Iš visų čia minėtų vietų "cash" sudėti pinigai ir bonai tapo įduoti misijai, vienok po bažnyčią surinktieji sykiu neįduoti, jie pirmos pagelbos siuntime nepasiekė Lietuvos.

Bostono ir apielinkės lietuviai nepaiso bendro darbo griovikų, pigios rušies "diplomatų", bet eina su prakilniu N. L. D. Komitetu. Misijai išvažiavus Bostono ir apielinkės lietuviai perka L. L. Bonus. Jie priduoda pinigus Ivaškevičiui, Bagočiui ir kitiems N. L. D. K-to

(Tąsa ant 5 pusl.)

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.

JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

FR. ŽIURIS, Iždo-glob.,
15 James St., Boston, Mass.

J. TUINILA, Iždo-glob.,
877 Cambridge St.,
E. Cambridge, Mass.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ.

Prie 10 kuopos, New Haven, Conn.: Andrius Zigmantavičius.

Prie 13 kuopos, Westfield, Mass.: Juozas Minkus.

Prie 18 kuopos, Cleveland, Ohio.: Povilas Mikalajunas.

Prie 35 kuopos, Racine, Wis.: Jeron. Pilipavičius.

Prie 68 kuopos, Providence, R. I.:

Juozas Talečka, Juozas Karpavičius, Aleks Vaitkunas, Juozas Žydonis, Vincas Manciunas, Kazys F. Balčinskas, Vincas Karpavičius, Jurgis Kairys Adomas Jurgalunas, Teof. Stanys, Pranas Kucavičius, Karas. Stražnickas, Blazys Irkevičius, Vincas Gicavičius, Alijošius Bartulevičius, Mike Vilkinis.

Prie 69 kuopos, Edwardsville, Pa.:

Pranas Aleksa, Antanas Lubensa, Vincas Sinkevičia, Jonas Pečiulis, Pranas Pečiulis, Jonas Gaberis, Jurgis Kastiešius, Mrs. Tamielienė Vincas Valatkeviče, Jonas Baltrušaitis, Antanas Krivickas, Jonas Burba, Pranas Šupenis Antanas Butkevičius.

Prie 51 kuopos, Nashua, N. H.:

Adolfas Karlonas, Petras Matuiza.

Prie 65 kuopos, Scranton, Pa.: M. Maslauskas, Kazys Židavickis.

Prie 5 kuopos, Baltimore, Md.: Aleksas Zabliackas, Antanina Zabliackienė.

Prie 8 kuopos, Kulpmont, Pa.: Petras Sodailis, Pranas Kizelis, P. Aidukaitis, Bronius Gudelauskas.

Prie 21 kuopos, Rochester, N. N.:

Vinc. Gegžna, Kazys Gečas.

Pavieniai: A. Steponaitis.

ALT. Sandaros sekretorius

M. J. Damijonaitis.

Sandariečių Atsiliepimai.

"Sandaros" skolų sumažinimui, prisiuntė šie tautiečiai:

12-tos kuopos nariai: P. Pocius — $2.00, F. Vilkas — $2.00, V. Norbutaitis — $1.00, M. Petraitis — $1.00, J. Domeika — $1.00, Jus. Žiurinskas — $1.00, P. Tubaičiutė — $1.00, Jonas Bekeris — $1.00, V. Gerevičius — $1.00, Jonas Žiurinskas — $1.00, A. Audrukaičiutė — 50c. Viso $12.50.

"Sandaros" redaktorius g. K. Norkus paaukavo 2 "Ateities" šėrus po 10 dol. Reiškia skola sumažinti ant 20 dol.

Gerb. Kazys Vileišis, 7 kuopos, atsirašė vieną "Ateities" šėrą ant 10 dol. arba ant tiek sumažino "Sandaros" skolą.

Gerb. Kastantas Sirbikas, 7 kp. narys — $5.00, Pavylas Apšiega — $3.50, Petras Jaras 5 kp. narys — $1.00, K. Sungeila, 7 kp. narys — $5.00, Alek. Mazgelis, 24 kp. narys — $5.00, M. Petrauskas, 7 kp. narys — $5.00, J. G. Žemaitis, 21 kp. narys — — $5.00, Pranas Kesler, 7 narys — $1.00, A. Mockevičius, [illegible] narys — $1.00 Andrius Trainavičius, 51 kp. narys — $5.00, P. Kraučionis, 35 kp. narys — $3.00, Kazys Gaidys, 7 kp. narys — $1.00, A. Plevokas, "Sandaros" skaitytojas — $1.00.

Ką nariai sako apie "Sandaros" skolas?

Pirmas kuris tuoj po gavimo laiško, gruodžio 22 d. atsiliepė, yra p. A. Mazgialis iš Montello, jis taip rašo:

Prisiunčiu $5.00 kaipo liuosos valios mokestį ir aš labai sutikčia kad visi tą atliktų, kadangi tas yra geras sumanymas, kad mes kiekvienas narys užsimokėję po 5 dol. mažai jausimės, o "Sandarą" paliuosuosime iš skolų.

Gerb. J. G. Žemaitis iš Rochester, N. Y. apart kit-ko rašo:

"Gerbiamieji! Atsišaukimą nuo jusų gavau, kuriame aiškiai išddėstyta musų svarbiausi reikalai, tai yra palaikyti musų organą "Sandarą" geram stovyje ir išmokėt skolą už spaustuvę. Tai yra jusų puikus sumanymas atsišaukti į visus sandariečius su maldavimu aukaut po penkius doliarius ar daugiau, kiekvienam ALTS. nariui.

Aš manau, kad neatsiras tokių narių, katrie neaukaus tokiam svarbiam reikalui, kaip palaikymui tokio laikraščio, kaip "Sandara" katras tvirtai gina musų tautos ir darbininkų reikalus.

Žinoma, ir kiti tautiški laikraščiai gina musų tautos reikalus, bet į darbininkų judėjimą labai šnairuoja ir sykiais eina rankarankon su kapitalistiška spauda pireš darbininkus. Bet "Sandara" to nedaro. "Sandara" pasmerkia kapitalistų šunybes ir visada stoja apgynime darbininkų ir musų tautos. Tidėl aš suprasdamas "Sandaros" vertę, siunčiu money orderį už $5.00 apmokėjimui "Sandaros" spaustuvės skolos ir tariu širdingai ačiu už taip puikų sumanymą.

Su augšta pagarba,
Juozas G. Žemaitis,
21 kuopos narys,
Rochester, N. Y.

Gerb. Andrius Trainavičius iš Nashua, N. H. išpildė pilną savo pareigą, kaipo tikras sandarietis, pats už save prisiuntė penkinę ir dviejų naujų narių mokestis. Viso prisiuntė $9.00. Kas paseks p. Treinavičių? Mums reikia daugiaus tokių tautiečių.

Gerb. Petras Kriaučionis iš Racine, Wis. rašo: "Šiuomi prisiunčiu liuosos valios mokesčio dalį — $3.00 del morgičių išpirkimo. Likusią dalį (reiškia dar 2 dol.) kaip tik galėsiu, tuojaus pasiųsiu."

Pas šį tėvynės sunų taipgi yra didelė lietuvystės meilė ir jis remia "Sandarą" paskutiniu doliariu

ALT. Sandaros Administratorius,

M. J. Damijonaitis.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

BALTIMORE, Md.
Sandariečių Judėjimas.

Gruodžio 26 d. buvo laikytas ALTS. 5-tos kuopos susirinkimas. Protokolas skaitytas ir priimtas. Potam sekė įvairių komisijų raportai.

Vaikų vakarinės mokyklos komisija raportuoja, kad mokykla bus atidaryta tuoj po Naujų Metų.

Vietinės Lietuvių Tarybos delegatai, kurie vaikščioja nuo ALTS. 5-tos kuopos, raportuoja, kad taryba rengiasi prie darbo pardavinėjimo Lietuvos Bonų ir Taryba rengiasi užkviesti Lietuvos misiją. Taipgi praneša, kad katalikų srovės buvo atsilankę delegatai su tam tikra rezoliucija, kurioj pasakojama, kad katalikų sriovė ir jos vedamas draugijos sutinka ineiti į vietinę tarybą ir veikti bendrai Lietuvos politiškame darbe su ta išlyga, jeigu vietinė taryba koordinuos veikimą su centralinėmis tarybomis ir jeigu viet. taryba pripažins dabar gyvuojančius sriovinius fondus, kaip tai LNF. ir TF. Bet jeigu taryba ant to nesutiks tai katalikų sriovė protestuoja prieš Tarybos veikimą visų Baltimors lietuvių vardu. Rodosi tuoj rezoliucijoje nėra nieko blogo ir rimtai į dalyką žiurint butų galima su katalikais susitaikinti, bet nekuriems sandariečiams išsižiuri baubas ir kad tą baubą padaryti dar baisesniu, tai aukščiau minėtą rezoliuciją pavadino ultimatumu. Kiek padiskusavus tą klausimą palikta ant valios delegatams kurie vaikščioja į Tarybą.

Iš valdybos raportų pasirodė, kad kuopa surengė vieną balių, kuris kuopai davė pelno $145.00, iš ko kuopa prisidėjo su $30.00 prie pasiuntimo delegato į ALV-S. Chicago, Ill., aukavo $10.00 į LNF. ir $10.00 Sandaros mortgičių išpirkimui, pasiuntė delegatą į ALTS. Seimą atsibuvusį 20-21-22 lapkričio, Waterbury, Conn., surengė vieną šeimyniską pokylį, kuris davė kuopai nuostolių virš $15.00

Narių prie kuopos prirašyta 12, ant gala buvo renkama kuopos valdyba senkantiems metams. Pirmininkui gerb. S. Levonavičiui atisakius, pirmininku senkantiems metams likosi išrinktas p. P. Jaras, v-pirm., — J. Bajoras, užrašų raštininku — p. A. Kurelaitis, turtų raštininku — ponia M. Bartuškienė, kasierium — p. J. Kreivėnas, visi 3 tik perrinkti. Naujam korespondentui ir knygiui, p. Jarui, atsisakius, jo vieton likosi išrinktas p. J. A. Galinaitis.

Prie kuopos tą susirinkimą prisirašė 4 nariai. Sekantis kuopos susirinkimas atsibus sausio 30 d. m. nepamirškite visi susirinkti ir naujų atsivesti. Taipgi katrie esate skolingi už 1919 m., malonėkite ateiti ir užsimokėti

Gr. 28, tapo surengtos prakalbos p. J. O. Širvydui.

P. Jaras.

RACINE, WIS.
Sandariečiai ir Kiti.

ALTS. 35 kuopa prieš - metiniame susipinkime, gruodžio 21 d. išrinko valdybą 1920 metams iš šių gerų tėvynainių:

Pirm. — Jeronimas Pilipavičius, sekr. — Martynas Kasparaitis, iždininku —Antanas Darkintis, iždo globėjai — Antanas Pacauskas, Petras Tylla, organizatorium — M. Kasparaitis.

Ateinančiams metais, galima drąsiai sakyti kad valdybon inėjo asmenys gabiausi ir įtinkamas vietas paskirti.

Turint gerą valdybą 35 kuopa turės padidėti kaip narių skaitliuje, taip ižde ir atsižimės viešam veikime labui Lietuvos. Kad daug ir sunkių darbų sandariečiams reikės atlikti, tą mes žinome. Bet prieš Lietuvos didvyrius, ką tai reiškia? Nėra to, ko nebutų galima nuveikti. Užtat sandariečiai 35 kp. tvirtai apsišarvavę teisingumu ir tėvynės meilę, su pasišventimu pilnai atliks savo užduotis. Visada lengva dirbti darbininkui, kuris gauna atlyginimą už darbą, mums bus lengva išpildyti visus padarytus tarymus, turint kuopoj tvirtą valdybą ir gerus narius! Atlyginimas gi neapkainuotas tai Lietuvos laisvė.

Pradedant 1920 metus, po ranka mes turime nelengvas užduotis:

1. Sutvarkyti Racine lietuvių bendrą kolonijos komitetą, pardavinėjimui Lietuvos Valstybės Bonų ir prižiurėti, kad tvarkiai darbas eitų.

2. Pardavinėjimas iš Lietuvos pervežtų paštos ženklų.

3 Rėmimas abelnų Lietuvos reikalų ir rinkimas aukų į LNF.

4. Armijos organizavimas ir tt.

Taip, kad visada mums bus pilnos rankos darbo. Bukime tikri, kad ateinanti 1920 metai, tai darbo metai. Juose bedarbių nesimato ir nebus.

Apart aukščiau suminėtų užduočių, dar lieka musų partijos **Sandaros** rėmimas. Kaip žmogus darbininkas dirbęs 10 val. už palaikymą savo gyvybės parėjęs į namus žiuri ar daug svarbių reikalų atlieka, taip ir mes sandariečiai dirbdami senos motinos - Lietuvos naudai, neturime pamiršti Sandaros partijos reikalų. Gal sakysite, kad jau perdaug? Ne! Tik krutėkime, o pamatysime, kad dalaikysime! Kas juda, dirba, tas yra skaitomas veikliu Sandaros kuopos nariu, turi pasirodyti veikliu kunu ir buti it tomis bitutėmis, kurios po dulkelę sulipdo korį ir pagamina savo triųsu saldų medų, kuriuomi gėrisi visi. Naujus Metus pradėkime su nauja energija ir pasišventimu.

Sandaros 35 kuopa nors pamažu, bet vis kyla. Praeitam sus. visų gerb. geras tėvynainis ir ištikimas Lietuvos sunus prisirašė prie šjos garbingos organizacijos. Juomi yra Jeronimas Pilipavičius. Mes džiaugiamės susilaukę į savo eiles tokius veiklius narius. Praeitame sus. išrinkta komisija sutvarkymo os Valtybės Bonų ir stampų. Nutarta rengt prakalbas. Nutarta rengt perstatymą. Manoma lošt veikalas "Ant Bedugnės Krašto." Nutarta pasamdyti daržus piknikams vasaros sezonui ir jeigu laikas leis ir rasis akvatninkų, tat inkunyti vakarinę mokyklėlę.

Narių upas pakilęs ir yra viltis, kad nemažai bus nuveikta ir ateityje. Yra manoma nusiimti paveikslus 35 kps. visų narių ir patalpinti į "Sandarą" su aprašymu nuveiktų darbų šios 35 kps. (Prisiųskite **Red.**)

Vietos komunistai užvaldė LSS. 124 kp. Keli socialistai irgi nori turėti kuopą. Ta komunistų ir socialistų eina kova. Gi klerikalų valdomi katalikai kleboniją storapilviams stato, ir nepastatę airiams užrašo. Visi esate verti pasigailėjimo. Geriaus eitumet prie Sandaros ir visi tada santarvėje, be dantavimosi, dirbtumėm naudingą darbą labui Lietuvos. Statykime ne klebonijas, bet statykime Lietuvai Liuosybės Namą. Užtat visi į Sandarą! Čion ramu, vietos pilna, darbo netruksta, viešpatauja tėvynės meilė ir santaika.

M. Kasparaitis.

BRIDGEPORT, CONN.
Sandariečių Koncertas.

Gr. 28, ALTS. 15 kp. surengė puikų koncertą. Pirm. A. Stankevičius perstatė solistus, atvykusius iš Brooklyno ir išreiškė jiems padėką už skleidimą dailės.

Pragramą išpildė solistai: p-lė E. Aušriutė, A. B. Arlauskas, K. Saurusaitis, p-lė O. Kairiutė, p-lė B. Lukšiutė, V. Dailyda. Buvo duetų ir kvartetų.

Tai buvo puikiausis koncertas šioje kolonijoje. Žmonių buvo daug ir visi džiaugiasi puikiu sandariečių surengto konceto programu. Garbė artistams ir rengėjams.

Korespondentas.

NEW YORK, N. Y.
Amerikos Lietuvių Centralio Komiteto Metinis Susirinkimas.

Amerikos Lietuvių Centralio Komiteto metinis susirinkimas bus Sausio 19 d., 1920 m., tai yra trečiame panėd., Sausio mėnesyje, 1 val. popiet Centralio Komiteto raštinėje, kambario No. 805, 320 5th Ave., New York, N. Y.

Visi nariai, kurie moka per metus nemažiau $6.00 mokesčių ir turi Cetro paliudijimus, skaitsoi pilnais nariais ir yra širdingai kviečiami į tąjį metinį susirinkimą. Jokių specialių įgaliojimų nuo skyrių ar kokių organizacijų nereikia. Sulyg Konstitucijos, susirinkimo kvorumui reikia nemažiau 20 narių.

Am. Liet. Centralis Komitetas
per
A. Steponaitis.

NAUGATUCK, CONN.
Dar Aukos LGD.

"Sand." 52 N. aukų suraše yra praleidimai bei klaidos:

Vieton Petrinės turi but Šv. Franciškaus draugija aukavo $10.00.

P. Kazeliunas .....5.00.

Vieton Kusunas turi buti J. Gudžiunas .....2.00.

Vieton Jurgis Račius, turi but Juoz. Račius ..... 1.00.

M. Kazeliunienė	1.00,
Jonas Doneika	1.00,
p-lė Petrauskiutė	1.00,
Agota Stačiunienė	1.00,

Dar vėliaus aukavo šie:

Šv. Petrinės	25.00,
p-lė A. Matulaičiutė	2.00,
A. Jančiuvienė	1.00,
J. Domeika	2.00
V. Baušienė	1.00,
M. Alksnaitis	1.00,
D. Lušienė	1.00,
A. Daikus	1.00,
J. Minutas	2.00.

Gr. 28, susirinkime sumokėta 30.00.

Į LGD. centrą pasiųsta 130.00.

Viso iš LGD. 21 sk. į centrą pasiųsta ..... 450.00.

Broliai ir sesutės, remkite LGD., o Lietuvos žmonės bus Jums dėki gi. Jau dabar 1920 metai, taigi su naujų metų pradžia dirbkime su nauja energija.

M. L. Masonis.

DAR APIE CENZĄ.

Keturioliktas dešimtmetinis surašas (cenzas) gyventojų Suvienytų Valstijų prasidėjo sausio 2 dieną, 1920 metuose.

Pagal Suvienytų Valstijų Konstitucijos, surašas (cenzas) yra daromas kas dešimts metų su tikslu gavimo informacijos kas link skaitliaus, tautystės, užsiėmimo, išauklėjimo, (mokslo) ir socialio ir ekonominio padėjimo visų gyventojų šios šalies. Šį informaciją yra renkama cenzo surašytojų (Census Enumerators), kurie eina iš namų į namus klausdami kiekvienos ypatos apie jų amžį, vietą gimimo, užsiėmimą, pilietystę, nuosavybę, ukesystės popieras ir t. t. Teisės reikalauja nuo Cenzo surašinėtojų klausti apie visus šiuos dalykus,ir yra reikalaujama nuo kiekvienos ypatos duoti atsakymus teisingai ir pilnai. Niekas neprivalo bijoti atsakyti. Informaciją taip surinktą niekad nebus naudojama kieno nors skriaudai ar kenkimui, ir joki vardai niekad nebus paskelbti.

Yra ypatingai svarbu, kad Lietuviai arba ypatos Lietuviško paėjusio užsirašyti save Lietuviais. Jeigu užtektinai didelis skaitlius paduos Lietuvą kaipo šalį jų paėjimo, jų tėvų gimimo arga paduos Lietuvių kalbą kaipo jų prigimtą liežuvį, tai suraše bus padaryta atskira klasifikacija Lietuvių. Bet jeigu tikti mažas skaitlius Lietuvių užrašys Lietuviais, tąsyk atskiro Lietuvių skyriaus nebus, bet Lietuviai bus sugrupuoti su kokia nors kita tauta.

Todel visi Lietuviai. [illegible]os pilieciai ir nepilieciai, [illegible] nami pagelbėti cenzo surašynėtojam, duodami pilnus ir atsargius atsakymų ant visų klausimų ir jokiu budu neužmirštant užrašyti savęs ir savo gimines bei pažįstamus kaipo Lietuvius. Tą darant jus pagelbėsit padaryti šį surašą pasisekimu del Amerikos ir nauda del Lietuvos.

Šis pranešimas tapo pripažintas pagal prašymą gerb. Sam'l Rodgers, Director of the Census.

Liet. Egz. Kom.,
Washington, D. C.

Pranešimas Iš Washingtono.

Šiomis dienomis gavome kablegramuotą pranešimą nuo p. B. K. Balučio iš Paryžiaus, kuriame sako, kad Francijos valdžia oficialiai pripažino Lietuvių Legacija Paryžiuje su diplomatinėm ir konsularinėm teisėm. Visas delegacijos darbas Paryžiuje yra užbaigtas. Paskutinis laivas su lokomotyvais, ginklais, amunicija ir visais belaisviais išsiųstas. Vokiečiai išsikraustė iš Lietuvos palikdami karišką ir geležinkelių materiolą, bet padarė didelius nuostolius gyventojams. Lenkai užėmė Punia ir elgiasi agresyviai. Viskas bus gerai, jeigu tik prisiųsite pinigų. — (B. K. Balutis dabar Kaune. — **Red.**)

Ankščiau esam sužinoję, kad Lietuvos Valstijos atstovu Paryžiuje tapo paskirtas gerb. Lubič Miloš.

Pastaruoju laiku Lietuvos klausimas tapo gyvu reikalu ir Suvienytose Valstijose. Iš semioficialių šaltinių mum praneša, buk "neužilgio galim tikėtis labai prielankių ir džiuginančių naujienų apie Lietuvos pripažinimo klausimą nuo Suv. Valst. valdžios." Yra taipgi rengiama, su žinia valstijos departmento, reprezentacija Lietuvos reikalavimų prieš Suv. Valt. senatą. Visi šie apsireiškimai nurodo svarbų reikalavimą kad musų visos kolonijos ir organizacijos ir vėl pasistengtų daryti spaudimą ant Senatorių ir Representatyvų išnešant kur tik galima, organizacijų susirinkimuose, massmitinguose, prakalbose ir t. t. tinkamas rezoliucijas reikalaujant nuo Suv. Valst. pripažinimo Lietuvos Neprigulmybės. Dabar situacija yra ypatingai prielanki musų reikalams ir tokios rezoliucijos turės aiškiai neabejotinas pasekmes.

M. J. Vinikas,
L. Egz. Kom. pirm.

Pirkite Lietuvos Laisvės Bonus.

IŠ L. LAISVĖS PASKOLOS CENTRO RAŠTINĖS.

Jau dvi savaitės suvirš prabėgo kaip likosi paskelbta Lietuvos Laistės Paskola. Iki šiol dar susiorganizavo kolonijose labai mažai stočių. O laikas nelaukia.

Centralis Lietuvos Paskolos ofisas jau baigiamas organizuoti, jau dirba keletas merginų-stenografių, agitacijos vedėjas ir tuojau prasidės suktis visa mašinerija.

Atkreipiame dar kartą visuomenės atydą į tą faktą, kad šios paskolos pasekmingumas padarys pasekmingumą mųs viso darbo.

Kur tik susiorganizavo stotis, tuojaus jų sekretoriai praneškite centran. Praneškite aiškius antrašus stočių viršininkų ir praneškite kiek subskribcijų knygučių tai stočiai reikia. Mes knygutes ir visokias informacijas tuojaus išsiųsime.

Laikas nelaukia, tik paskubinkite darbą.

L. Paskolos Raštinė.

Kalinio Užrašai

(Tąsą).

Antras įžymus veikėjas tarp darbininkų tremtinių buvo Malmiežyje Vasilij Zernov gamtininkas privat - docentas, Maskvos universiteto, kuris užsiimdavo tyrinėjimu gyvunu vandeniuose Malmiežio paviete.

Apart rusų dar pažinome tulą Sarkizą Agamerdzijancą, armenų nacionalistą, kuris buvo baigęs inžinieriaus mokslą Paryžiuje. Agamedzijanc buvo vyras labai rimtas ir gan simpatiškas. Jisai tvarkė Malmiežio komuną, kurioje naujai pribuvusieji, visuomet rasdavo prieglaudą.

Abelnai peržvelgus tremtinių gyvenimą, perdėm visas kolonijas Viatkos gubernijos, buvo galima aiškiai patėmyti iškrypimą iš vežių daugiau blogon pusėn tarpe darbininkų. Delto buvo įvairios priežasyt, kurių nelengva buvo išvengti ir su kuriomis energingai tremtiniai turėjo grumtis. Pirmiausia — ištrėmimo vietos Rusijoje ytin labai prastos ir skurdžios iš ekonominio atžvilgio; jau nekalbant apie Sibirą. Ištrėmimo vietose ypatingai tremtiniams budavo labai sunku surasti darbas, idant galima butų žmoniškai pragyventi. Antra — neapsakomai apmaudžia vieša policijos priežiura arba tikriaus persekiojimas tremtinių iš valdžios pusės. Toliaus seka cenzura korespondencijų ir siauras ratas gyvenimo tremtinių įgrysta žmogui iki gyvam kaului.

Nelegalė literatura Rusijoje vadinasi ta, kuri buvo necenzuruota. Taigi negali buti nuostabu, kad daugelis termtinių nustoja energijos, apsileidžia, susidemoralizuoja ir nugrimsta purvynan.

Iš tarpo sietyniečių taipgi išsiskyrė vienas. Tai buvo Jonas Čėsna.

Kada mes, ketvirtos kategorijos tremtiniai, leidomės kelionėn Viatkon gubernijon, sietyniečius, trečios kategorijos iš Kalvarijos kalėjimo, išvežė etapu į Petrapilio kalėjimą "Kresty", Trečios kategorijas visus sietyniečius patalpino "Krestuose" apart Onos Lietuvnikės, kuri tapo patalpinta "Lietuviškoje Pilyje" (Litovskij Zamok); tai vadinasi privilegiruotas kalėjimas Petrapilyje.

Nuotikiai iš kelionės "trečios kategorijos."

Tarp tremtinių, sietyniečių, trečios kategorijos, keliovo Jonas Luobikis, nors tai prastas kaimo žmogus, bet labai didelis juokdarys ir nepaprastos drąsos žmogus.

Pirmiausia Luobikis pasižymėjo energija ir drąsumu ant Vilkaviškio stoties. Prie Vikaviškio stoties buvo įtaisytas kaliniams kambarys, kuriame turėdavo areštantai pernakvoti ir ant rytojaus trukiu veždavo į Kauną. Taigi čion kriminalistus vienas Luobikis apvaldė ir privertė juos per visą naktį nepasijudinti iš vietos. Ir tokiu budu ramiai perleido naktį prie Vilkaviškio stoties liuosame kalėjime.

Po kelių dienų kelionės jie pribuvo Petrapilin. Tai buvo prieš pat rusų velykas. Pirmiausia juos aprėdė kalinių drapanomis ir patalpino po vieną į kambarius. Tai buvo ketvergas prieš velykas. Atėjo ir pirma diena velykų. O pas rusus yra paprotys pirmą dieną pabučiavimu linkėti viso labo. Taigi ir Rusijos kalėjimuose, nors vyresnis sargas atlieka augščiau minėtą paprotį. Kalėjimo 'staršai paeilium eina per kalėjimų kambarius ir pasisveikina. Taip dėjosi pirmą dieną velykų "Kresty" kalėjime Petrapilyje, kuriame patalpino didelę dalį sietyniečių del metavonės. "Krestų" kalėjime starša buvo "rudas ir brudas." Jisai kaliniams buvo gerai žinomas savo žiaurumu. Taigi kalėjimo starša pirmą dieną velykų ėjo per kalinių kambarius sveikinosi — ıristosovalsia.

Kada iš eilės "kliučnikas" atidarė Luobikio kambariuką, staršas drąsiai įžengęs kambariukan, prabilo savo skambančių balsu: "Christos voskressia"!

Luobikis įspeitęs į jį akis užklausė: "Kogdą"?

Staršas nejučiomis, tartum norėdamas atitaisyti klaidą, sako: "Pozdrovliaju vas s prozdnikom"?

Ir vėl Luobikis atsako klausimu "s kakim"?

Kalėjimo staršas tartum pabugęs, pradėjo atbulas trauktis laukan iš Luobikio kambario; ir tuomi pat laiku užklausė kliučniko "Čto on, sumasšedšyj, cto-li"?

Kliučnikas atsakė, kad jis nieko blogo nepatėmijo iš Luobikio pasielgimo. Galų-gale starša susiprato ir užklausė Luobikio: "Jųs iš kur esate"? Kada Luobikis pasisakė, kad jisai yra iš Suvalkų gubernijos, tai tuomet nesusipratimas dingo. Matomai tarp Luobikio ir kalėjimo staršos įvyko tiktai mažas nesusipratimas. Mat Varšavos general-gubernatorystėje arba Pavislio šalyje, vėlykos tais metais buvo porą savaičių pirmiaus, nes skaitosi pagal naują kalendorių, o Rusijoje pagal seną.

Po atbuvimui pabaudos "Krestuose" sietyniečiai išsiskyrstė į visus kraštus. Luobikis, Slavickas, Sirutis ir Strimaitis, turėdami ganėtinai pinigų kelionei, sutarė keliauti drauge į Žytomierių, Volyniaus gubernijon, kur turėjo gyventi po du metu. Vienok išėjus iš kalėjimo ir nesimačius per šešis mėnesius, visiems malonu buvo pasimatyti pagal lietuvių paprotį. Bunant Petrapilyje, butinai norėjosi išsigerti. Pirmiausia šie keturi vyrai pabandė užeiti į gana puikų viešbutį, kurio tarpduryje tapo sulaikyti ir jiems buvo duota suprasti, kad sermėgiams čion ne vieta.

(Bus daugiau).

VARGDIENIŲ NUSISKUNDIMAS.

Sukilkim vargdieniai už laisvę,
Atkreipkim skriaudėjams ginklus,
Nuverskim nuo sprando engėjus,
Išgaląskim aštriai durtuvus.

Gana jau buržujai nutuko . . .
Vargšų prispaustųjų krauju,
Jau laikas sukilti, suprasti
Ir žengti teisybės keliu.

Tik drąsiai, draugai, nebijokim,
Atbunda pasaulio vargai,
Jau pančiai vergijos sutrukę —
Kratykim nuo rankų visai.

Gana mus kankino skriaudėjai
Besočio dievaičio vaikai,
Ir daugel mus bralių vargdienių
Pražuvo už laisvę šimtai.

Ir šventą jų darbą pradėtą
Nemirškime broliai pabaigt.
Ir einant pro atilsio kapą
Meilingą žodelį ištart.

PARMAZONAS.
"Darb. Gyv."

KARO DAINA.

Aplink mus kanuolės dunda...
Taigi, vyrai, paklausykit!
Mus Tėvynė štai atbunda,
Laisvės kelią jai taisykit!

Priešai nor pastot mums kelią,
Nor pagrobti musų šalį,
Stengias jungą mums uždėti;
Vyrai! reikia mums budėti!

Vėliavos jau plevėsuoja...
Ant jų "Vytis" rodo kelią;
Drąsiai karžygiai maršuoja...
Traukdami karų dainelę...

"K. Ž." — **Antupių Juozas.**

Iš A.L.T.T. Raštinės.

Posėdis Gruodžio 30: Iš pranešimų Tarybon: 1) Išpil. Komitetas informuoja gautomis žiniomis nuo Lietuvos Valdžios, jogei pard vinėjami krasos ženkleliai bus išmainomi Lietuvoje ant pinigų. 2) Paryžiaus Delegacija rašo sekančiai: "Perskaitęs Amerikos lietuvių dienraščio "Draugas" No. 271 iš š. m. lapkričio 17 d. įžanginį straipsnį ir paskui to straipsnio pažymėjimą kitam tos pat, matyt, pakraipos laikraštyje vardu "Darbininkas" No. 135, aš pasiunčiau per Lietuvos Valstybės Amerikoje atstovą Joną Vileišį paaiškinimą faktinės to straipsinio dalies, kuriaja pasiremdamas straipsnio autori s daro savo išvadžiojimus. — Nuo to laiko, kai buvau patvirtintas Lietuvos Valstybės Delegacijos prie Taikos Konferencijos nariu, mano veikimas parėjo Lietuvos valdžios žinybon ir visą atsakomybę turiu Lietuvos Valdžiai. Kiekvienas mano žingsnis arba sumanymas buvo savo laiku per Delegaciją, arba tiesioginiu budu praneštas Valdžiai. Visi raštai, kuriuos Delegacija siuntė Taikos Konferencijon, yra pilnoj tvarkoje, ir savo laiku buvo pranešti Valdžiai, todel Valdžia turėjo ir turi galimybės spręsti netik apie Taikos Delegacijos, kaipo tokios, bet ir apie atskiro jos nario darbus. Nei vienas Taikos Delegacijos narys neturėjo teisės veikti kitaip, kaip tik per Delegaciją, kurios posėdžiuose atskirų narių sumanymai ir nuomonės buvo svarstoma ir protokoluojama. — Jeigu atsirastų koki nors nenumatyti vieno ar kito nario prasikaltimai, tai vien tik Valdžia galėtų ir turėtų teisę padaryti savapusišką tarimą, nes su jos žinia ir nurodymais buvo varomas darbas ir ji tik viena turi medžiagos spręsti apie kiekvieno musų veikimą. Niekas kitas neturėtų kištis, nes kitaip išeitų anarchija. — Kaslink mano apkaltinimo, aš laikau sau parcigą padaryti bendrą pareiškimą, ypač tautininkų sriovei, kurios rekomendacija aš buvau skiriamas Taikos Konferencijon, kad visi kalbamojo straipsnio "Lietuviai ir Kolčakas" išvadžiojimai yra nepamatuoti. — Niekas iš Lietuvių, bent su Delegacijos žinia, nėra dalyvavęs Rusų konferencijoje, kur buvo rinktas Kolčakas vyriausia Rusijos valdžios galva, ir tokią žinią pirmą, kartą mes išgirdome tik iš "Draugo". Valstijos departamento d a r b i n i n k a s tai tvirtina, pareikalaukit, kad jis nurodytų, kas tokis iš Lietuvių ten dalyvavo, nes, jeigu jis tvirtina, tai turi žinoti. — Man gi išrodo, kad tai yra nekurių politikierių revanžo pastanga, o, gal but, dalimi ir noras išteisinti nekurių intakingų Amerikos statesmanų Lietuvos interesams priešinga politika. — Jeigu tai butų teisybė, nesuprantama, kodel Anglija pripažino musų Valdžią, ir net Francija, kuri labiausia mums buvo priešinga, šiomis dienomis oficialiai pripažino musų atstovą (pasiuntinį) Paryžiuje. — Del kalbamojo intarinėjimo mane, ėsant Valstybės išdavėju, dar turių štai ką pareikšti. Visą mano dalyvavimo Taikos Konferecijoj laiką, be jau pirmiaus minėto mano laiške vieno karto, daugiaus absoliučiai jokių nei oficialių nei neoficialių su Rusais ryšių neturėjau ir vengiau jų turėti. Pagalios mano užsiėmimas čia ekonominiais reikalais m.. ai suteikė man progos užsiimti grynai politikos reikalais. — Tik pat Delegacijos eg zistavimo pabaigoje, kuomet visi pamatiniai Taikos Konferencijos klausimai p.. išrišti, ir didžiųjų Valstybių politikos lyderiai buvo iškeliavę, ivažiavus Lietuvos Delegacijos Pirmininkui, aš, laikinai užimdamas jo vietą, turėjau oficialį pasikalbėjimą su Rusų Delegacijos atstovu ir vienu draugu Čekoslovakų atstovu. Tą pasikalbėjimą tučtuojaus pranešiau Delegacijai ir Valdžiai, nes tai išėjo iš mano kompeticijos. Gerai suprasdamas tikrą Rusijos padėjimą, aš skaičiau Kolčako pripažinimą sąjungininkų padarytą klaidą, ir daug kartų nurodinėjau sąjungininkų atstovams reikalingumą pakeisti tą su Rusija politiką ir remti mažųjų tautų nepriklausomybę, o pirmoj vietoj Lietuvą. Pats tautų apsisprendimo principas buvo pamatiniu man veikimo dėsniu. — Mano paskelbtieji viešai Amerikos Lietuvių presoj raštai patenkamai, rodos, nušviečia, kokios laikausi Lietuvos klausime politikos, ir jokios insinaucijos bei abejotinos vertės žmonių šmeižtai manęs nuo to kelio nenukreips. — Prašau priimti augštos pagarbos pareiškimą (Pasirašo): Tamas Naruševičius. P. S. Čia priduodu kopiją laiško Užsienių Reikalų Ministerio: (Seka antras nuorašas): Jo Sveikatai Ponui T. Naruševičiui, Buvusios Taikos Delegacijos Vicepirmininkui. Gerbiamasa: Su dideliu nusistebėjimu ir pasipiktinimu išskaičiau "Drauge" (N. 271 17 lapkr.) ir "Darbininke" (N. 135, 22 XI.) intarimą buk Tamsta dalyvavęs kokioje tai rusų konferencijoje ir pripažinęs Kolčako valdžią delei kokių tai asmeniškų motivų. Dirbęs čionai Paryžiuje su Tamsta petis petin gerai pažinau Tomstą kaipo gerą patriotą, kurs niekados neissižadės Lietuvos neprigulmybės, stebiuosi kam reikėjo leisti insinuacijų prieš Tamstą pasiremiant girdais, kuriems jokio pamato realybėj nėr, nes Tamsta nedalyvavai ir negalėjai dalyvauti jokioj rusų konefrencijoje. — Konstatuodamas šį faktą prašau Tamstą priimti mano gilios užuojautos ir pagarbos išreiškimą. Tamstos (Pasirašo): A. Voldemaras, b. Taikos Delegacijos Pirmininkas ir Užsienių Reikalų Ministeris. Originalui atitinka Sekretorius P. Bielskis, Paris, gruodžio 9 d. 1919." 3) Laiškelis iš Paryžiaus nuo Kap. p. Lazdyno, kuris rašo tenai laimingai pribuvęs, bet Gen. Juododžio ir Kap. Bielskio dar neradęs nuvažiavus. Jisai dabar važiuoja Kaunan. 4) Nuorašas kabelio iš Paryžiaus: "Visas musų darbas Paryžiuje užsibaigė. Išsiųsta paskutinis laivas su lokomotivais, ginklais, amunicija ir visais tremtiniais. Norus, Balutis, Draugeliutė išvažiuoja Kaunan Gruodžio 22. Paryžiuje lieka Lietuvos Legacija su Diplomatijos ir Konsulato raštine, oficialiai Francijos Valdžios pripažinta. Vokiečiai iš Lietuvos išsikraustė, palikinę karės ir gelžkelių medžiagą, bet padarė didelius nuostolius liaudžiai. Lenkai užėmė Punią ir parodo tolimesnį landumą. Viskas butų gerai ,kad tik pinigai ateitų. (Pasirašo) Balutis."

Nutarimai: 1) Pasimatyti su Hoover'io Administracija, kuri žada Lietuvai didelę pagelbą. 2) Naruševičiaus laiškas spaudon paskelbti. 3) Išreikšti pilnutėlį pasitikėjimą ir padėką Lietuvių delegatams Taikos Konferencijoje. 4) Užtvirtinti buvusius Taikos Delegacijos narius iš Amerikos, kad dalyvautų Lietuvos Steigiamajame Seime, Amerikos Lietuvių reikalus atstovauti. 5) Perrinkta Tarybos sekančiam metui Valdyba: Pirmininku — Vincas F. Jankauskas; Vice-Pirmininku — P. S. Villmantas; Sekretorium — J. O. Širvydas; Iždininku — A. Augunas.

J. O. Širvydas,
Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sekretorius.

T.M.D. Reikalai.

PRANEŠIMAS TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS NARIAMS.

Buvo rengtasi, buvo dirbta, kad išleidus į žmones musų gerbiamojo rašytojo, raštijos dirvoje darbininko L. Šerno raštus, bet taip dažnos ir taip įspudžiais įvairios iš musų tėvynės ateinančios žinios nuviliojo daugelio darbščiųjų mintis į gimtą šalį, o tuom tarpu musų organizacijos iždas tinkamai augt negalėjo, kad butume įstengę prieiti prie to didelio darbo — prie L. Šerno raštų leidimo. Taigi šį reikalą atidedame trumpam laikui, patogesniam laikui, — kuomet mes turte sustiprėsime, tuomet minėtus raštus išleisime, tuomet priderančiai su visais apšvietos rėmėjais atsiteisime, o tą manome padaryti netolimoje ateityje.

Tiesa, mes neišgalėjome papuošti Tamstų, Gergiamieji, stubeles dideliu leidiniu, bet mes atlankysime Tamstas, kadir mažu veikalu, bet turtingu musų raštijoje ir brangiu veikalu, butent — "Psichologijos Rankvedis". Šį veikalą, kaipo vieną iš tinkamiausių musų organizacijai parinko Literatės Komisijos nariai, o Tėvynės Mylėtorių Draugijos Centro Valdyba nutarė jį išleisti, — tuojaus einama prie darbo.

Gerb. Juoz. Gedminas, buvęs Istorijos - Filologijos studentu Maskvos universitete ir klausęs kursus psichologijos ir filosofijos pas tos knygos ("Ps. R.") autorių išvertė lietuvių kalbon Profesoriaus G. Čelpanavo knygą vardu "Psichologijos Rankvedis". Ši knyga yra didelės moksle svarbos, nes, jeigu taip galima išsitarti, yra tikru raktu kadir į didžiausio užsidarėlio širdį. Jos didumas bus apie pustrečio šimto puslapių — su paveikslais.

Centro Valdyba, atsižvelgdama į silpną finansinį organizacijos stovį, nutarė teikti šį labai brangų veikalą visiems nariams, kurie bus užsimokėję už 1919 ir 1920 metus. Nors dabar ižde nesiranda užtektinai pinigų o veikalo užbaigimui, vienok Centro Valdyba tikrai tiki, kad naria pamatys reikalą ir dapildys musų organizacijos dabar pustuštį iždą, o tuomet Centro Valdyba pasekmingai atliks savo užduotį šio veikalo išleidime.

Tat, vyrai, TMD. Nariai, Jųs gerai suprantate pareigas ir todel duokite Centro Valdybai daugiau finansų, o veikalų mes turime po ranka labai daug. Platinimas apšvietos, ką TMD. jau per daugelį metų daro, niekuomet nebuvo taip reikalingas, kaip dabar.

Jusų tarnai, — Centro Valdyba, — šį pranešimą darydama, meldžia Jusų pagelbos.

M. Stapulionis,
TMD. Centro Sekretorius.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar trįs lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

SANDARIEČIAI PLATINKITE SAVO LAIKRAŠTĮ "SANDARĄ".

"SANDARA"
"THE LEAGUE"
The Organ of the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Editor
KASTANTAS NORKUS
Business Manager
M. J. DAMIJANAITIS

Yearly Subscribtion:
In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.75

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.75
Pavienis numeris 4c.
SANDARA
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

RUSŲ APETITAI.

Negana, kad visų partijų Amerikos rusų laikraščiai stovi už "plačią Rusiją su visomis jos provincijomis", bet rusiški caristai išleidžia New Yorke savaitinį magaziną anglų kalboje—"Struggling Russia" (Kovojanti Rusija).

To leidinio 38-40 No. atsižymėjo bjauriausiais šmeižtais prieš lietuvius ir kitas pasiliuosavusias iš po Rusijos jungo tautas. Pabaltijos tautų kovą už neprigulmybę "St. Russia" vadina artificiališka. Pasisako, kad:

"New Russia has always supported the idea of reestablishing a united Poland and most probably the future Constituent Assembly will not object also to Finland's independence."

Matote, tie nauji Rusijos juodašimčiai remia imperialistiškus Lenkijos siekius ir laižosi prie Suomijos, kuri, dėja, jokios laisvės pas sugriuvusią Rusiją neprašo.

O "St. R." bendradarbis, buvęs revoliucionierius Vl. Burcev sako, kad nauja Rusija "pripažins plačią autonomiją Ukrainai, Lietuvai, Estonijai,etc."Burcevas bando intikrint pasaulį, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijos šalių gerbuvis butų atrastas susijungus su didžiąja, suvienyta Rusija.

Kitoj vietoj "Struggling Russia" tiesiog sako, kad "atgimdžius naują Rusiją, Lietuva ir Latvija pirmaiusia bus prijungta prie Rusijos ir vėl bus atnaujinta rusiškos gubernijos."

Bereikalingi yra Burcevo ir kitų "Struggling Russia" bendradarbių zaunijimai apie pasiliuosavusias iš Rusijos "globos" tautas. Šiandien jau pervėlu yra svajoti apie lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, armenų, gruzinų etc. paėmimą rusiškon globon. Šių tautų laisvės laimėjimai neišdildomi del to, kad jie tapo dasiekti vaduojanties teisybe. O "vsemoguščos" Rusijos šalininkų pastangos dar labiau sustiprins buvusių Rusijos vergijoje tautų kovą už liuosybę ir rusai turės skaitytis su savo buvusiais vergais, kaipo lygus su lygiais.

Lietuviški Klerikalai Teisina Paderewskį.

Kuomet pianisto Paderewskio vieton Lenkijos premjeru tapo inž. L. Skulskis, tat lietuviškų kunigų "Draugas" parašė:

"P-nas I. J. Paderewski's lenkų seime nebuvo prisirašęs nei prie vienos partijos, bet protu ir širdimi jis visuomet priklausė prie N. D., t. y. tautininkų demokratų. Ta partija susideda iš dviejų šakų: katalikiškosios ir laisvamaniškosios. Paderewskis priklausė prie katalikiškosios.

"Lenkai negalėjo pradėti krypti prie vokiečių, kol augščiausiu Lenkijos valdininku Buvo Paderewskis. Ir pažiuromis ir jausmais jis smarkiai buvo priešingas vokiečiams. To negalima sakyti apie p. inžinierių L. Skulskį. Jo santikiai su Lodzio vokiečiais ir su tolymesne Vokietija budavo geri ir prielankųs.

"Paderewskio įpėdinis p. L. Skulskis priklauso prie tos pačios tautininkų demokratų partijos."

Reiškia "Darugas" jau viešai teisina Paderewskį.

Musų klerikalai neturėtų užmiršti, kad Paderewskis siuntinėjo savo atstovus tarties su vokiečiais Lietuvos užgreibimo tikslais, kaip kad jis tarėsi su Rusijos kolčakininkais ir kitais imperialistais. **Paderewskis džiaugėsi kada vokiečiai drąskė Lietuvos kuną ir gelbėjo vokiečiams tame darbe.** Tat jis yra vokiečių imperialistų bendradarbis, o ne priešininkas.

Menką supratimą kunigų "Draugas' parodo apie Lenkijos partijas. "N. D." jis vadina "tautiška demokratija."

Mes žinome, kad ir vadinantieji save socialistais lenkai atsižymi šovinizmu ir imperializmo rėmimu. Taigi ir "Draugo" titulavimas Paderewskio tautininkų-demokratu yra grynas melas.

"N. D." tai yra "Narodowa Demokracija", reiškia ne tautinių demokratų partiją, bet liaudies demokratų. Vienok tos partijos vardas savo veikimo programai netinka. Gi faktiškai, jau visas pasaulis žino, kad Paderewskis yra šovinistiškai-imperialistiškas klerikalas.

Apžvalga.

"Santara" Jau Gauta. Pasveikinimas "Sandarai."

Jau gavome iš Kauno sandariečių idėjai artimiausį laikraštį — dvisavaitinį Lietuvių Tautos Santaros organą "Santarą." Tai visuomenės, politikos ir literaturos laikraštis. Redaguoja Dr. J. Alekna ir adv. Petras Leonas. Bendradarbiauja žymiausis Lietuvos beletristas A. Vienuolis, Girgždutis, Šiaudelis, Linelis, adv. V. Mačys ir kiti.

Svarbiausiais tikslais "Santara" yra pasistačiusi Lietuvos valstybės, kaipo nepriklausomos ir demokratinės respublikos, kurimą, jos saugojimą ir tobulinimą.

Apie ALTS. ir jos organą "Sandarą" "Santaroje" tarp kit-ko skaitome:

"Tamsiose Amerikos lietuvių kivirčių, barnių ir kovų klampynėse aiškia kibirkštėle žiba "Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara". To politinė organizacija sutraukė į savo eiles daug šviesių, dorų jėgų: jos eilėse yra beveik visos inteligentinės Amerikos lietuvių jėgos daktarai, advokatai, mokytojai ir kt. Visi kam neužgęso širdyse Namų Ugnelė, kas, budamas išeivijoje, blogose ar gerose sąlygose, nepamojo ranka ant savo "senosios kontrės" (sulietuvintas anglų žodis "country" reiškia kraštas), nenuskendo savo asmens arba klesės reikaluose, kaip tai su kitais išeiviais neretai atsitinka, kas visados sirgo savo krašto ligomis, verkė jo verksmais, džiaugės jo džiaugsmais ir mąstė jo mintimis, tas susispietė į jos eiles. Amerikos Lietuvių Sandara įrašė savo vėliavoje du magingu namie ir išeivijoje lietuvio širdžiai žodžiu: "tautybė ir demokratybė". Su tuo obalsiu ji pradėjo kovą tolimame užjuryje del Lietuvos neprigulmybės. Del tos kovos sekmės ji visuomet taikė besivaidijančias puses, tildė partinių kovų aitrumą, ėjo ir norėjo eiti į darbą su visais, kas tik bent kiek grynai ir nuoširdžiai norėjo patarnauti savo "senajai motinai".

"Ilgoje Amerikos lietuvių kovoje del Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės "Sandara" įrašė savo vardą pirmoje vietoje. Jos žmonės buvo autoriais daugelio visokių memorandumų, memorijalų, pranešimų, pareiškimų ir t. t. į Amerikos valdžią apie Lietuvos reikalus. Jos žmonės buvo siunčiami nekartą į Europą "daryti ten, kas galima". Ji ragino savo darbais ir kitas partijas nesnaustī

"Savo programu ir taktika "Sandara" yra tikroji musų "Santaros" sesuo. Negalima pamiršti kaip Amerikos sandariečiai kitados džiaugdavos ir didžiuodavosi "Santaros" laikraščiu, ėjusiu Rusuose. "Santaros" pasirodymas Amerikoje buvo tikras džiaugsmas tenykščiams draugams. Dabar Amerikos "Sandara" kiek matyti iš jos organo, dideliu patenkinimu seka, kaip Nepriklausomos Lietuvos Valstybės kurime daugiausiai vykdomą jos programa.

"Santara", pradėdama vėl eiti, siunčia savo seserišką pasveikinimą amerikiečių "Sandarai" ir tikisi, kad abidvi organizaciji turės dar daug progos draugе pasidarbuoti Lietuvos laimėjimams sutvirtinti

"Talka."

Gavome antrą numerį Lietuvos koperacijų organo "Talka". Tai knygelės formato mėnesinis 36 puslapių žurnaliukas. Daugiausia rašoma apie koperaciją, sodžiaus kulturą ir apie abelną pramonės ir prekybos judėjimą Lietuvoje. Redaguoja Petras Šalčius, bedradarbiauja visa eilė koperacijos mokslo vyrų.

"Talka" lošia labai svarbią rolę Lietuvos koperatyvio gyvenimo auklėjime ir tobulinime.

Del Paleistų Gandų.

Šiame "Sandaros" numeryje, ALTT. pranešime telpas inž. T. Naruševičiau, ir prof. A. Valdemaro laiškai, sanryšyje su tais bjauriais gandais, kuriuos paleido klerikalinė spauda, o ją pasekė dalis socialistinės.

Skaitytojų prašome juos atydžiai perskaityti ir įsitėmyti, kaip žemai nupuola tula lietuvių spaudos dalis, skleisdama bjaurius melus apie taip garbingus musų tautos veikėjus, kaip inž. Naruševičius ir prof. Valdemaras.

Besidangstantieji demokratų vardais jau turėtų nustoti šmeižę nors tuos žmonės ,kurie savo prakilniu veikimu del Lietuvos liaudies labo pasistatė sau nemirtiną garbės paminklą.

Kapsuko Praeitis.

Apie Kapsuką Kauno "Darbe" rašoma:

"Iš Smolensko per Vilnių atėjo žinia, kad ten mirė "Laikinosios Kariškai - Revoliucinės Darbininkų ir Valstiečių Valdžios Lietuvai ir Gudijai" pirmininkas V. Kapsukas (Mickevičius). Jis gimė Budviečių kaime, Pajevonio valsč.,Vikaviškio apskr. Buvo Seinų seminarijos ir Liepojaus gimnazijos auklėtiniu, iš kur jį už politiką prašalino. Buvo įstojęs į Šveicarijos Berno universitetą, bet jį mažai teiankė, daugiau dirbo Lietuvoje.

"Kaipo politikos ir visuomenės dirvoj darbuotojas,V.Kapsukas žinomas nuo seniai. Jaunystės laikais jis buvo didelėje V. Kudirkos (Kapso) įtakoje, nuo kurio jis prisisavino slaptyvardį. Iš pradžių dirbo "Varpe", bet vėliau įstojo į Lietuv. Soc.-demokr. Partiją ir leido Prusuose laikraštį "Draugas", nesugyvendamas su kitais soc.demokratais del jų pergriežtos taktikos. Šie leido tuomet "Darbininkų Balsą." V. Kapsukas daug pasidarbavo, gabendamas iš Prusų ne tik savo partijos, bet ir kitų, pav. varpininkų literaturą.

"1904-5 metų revoliucijos metu daug dirbo kaipo soc.-dem. partijos narys: agitavo, bendradarbiavo laikraščiuose (redagavo "Naująją Gadynę" ir kt.).

"1906 metais pateko į Kalvarijos, vėliau į Suvalkų kalėjimą. Keli jo draugai padarė ginkluotą užpuolimą ir iš Suvalkų išvadavo. Pabėgo į užsienius. Ten neilgai gyveno. Grįžo į Vilnių. Čia jį antrų kart suareštavo ir išgabeno į Varšavą. Teismas nuteisė 8 metams katorgos, bet šis laikas buvo kiek sutrumpintas. 1914 metais V. Kapsukas kaipo tremtinis gyveno Sibire. Iš ten bėgo. Atsidurė Anglijoj. Redagavo soc.-demokratų laikraštį "Rankpelnis". Nuvykęs Amerikon — "Kovą". Čia jis pasižymėjo kaipo vienas kraštutiniųjų soc.-demokratų.

"1917 metais jis grįžo Petrapilėn ir kartu su kitais organizavo Rusijos Bolševikų (komunistų) Partijos Lietuvių Rajoną ir buvo jo žymiausias narys. Bendradarbiavo "Tiesoj" ir kituose bolševikų leidiniuose. Susikurus Lietuvos ir Gudijos Tarybų Respublikos Vyriausybei, V. Kapsukas buvo jos pirmininku."

Tai yra teisingas aprašymas apie kovotoją, kurio gyvenimo siulas begalinės kovos verpetuose be laiko nutruko.

Sandaros Prezidento Laiškas.

Gerb. Sandariečiai! Susilaukę Naujų Metų privalome rimtai nutarti, kad mes kaipo tikri Lietuvos sunųs ir dukterįs, kurie pamylėjome laisvę, musų tautą, bet ne šovinizmą, kurie pripažįstam laisvę visokių persitikrinimų ir tikėjimų žmonėms, bet visados esame prisirengę kovoti prieš tuos, kurie pavartoja tikėjimą liaudies tamsinimo, ypatiškoms ambicijoms, ir apkalimui musų tėvynainių neapykantos pančiais ir aklo tikėjimo jungu, — turime didelį metą pirm savęs. Jųs suteikdami man garbę vadovauti šioje prakilnioje organizacijoje, kartu suteikėte pareigas ir nekurias teises.

Tad sveikindamas jumis linksmais Naujais metais, teiksiuos šį bei tą ir priminti. Laikytame Sandaros Partijos Seime, Waterbury, Ct. lapkričio 19, 20 ir 21 jųs išrinkote nekurias komisijas ir suteikėte joms teises kartu su paraigamis ir pasižadėjote komisijas remti. Viena iš svarbiausių tų komisijų yra finansinė. Sandara pergyvenus gadynę sunkenybių, pergyveno laikus nedatekliaus, persekiojimų ir nekurių elementų pasikesinimus. Bet dabar, jai pradėjus plačiau ir sparčiau veikti, yra butinai reikalinga parama.

Finansinė komisija savas pareigas jau atliko kreipdamosi pas jus visus pagelbos ir nurodydama Sandaros naudingumą. Aš, kaipo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas, atlikau savo pareigas, paskątindamas įvairias komisijas atlikti savas užduotis. Dabar vien tik lieka jums patiems išreikšti savo ištikimumą išpildant finansinės komisijos prašymą.

Kiekvienas prakilnus lietuvis ir lietuvaitė turėtų sau laikyti už garbę buti Sandaros nariu ar nare, nes Sandara tai yra toj didelė dalis lietuvių, kuri visados kovoja prieš nenormalius apsireiškimus musų tautiniame gyvenime. Sandara visados, be jokių ceremonijų, pasako teisybę ir persergsti musų visuomenę. Sandara kovoja prieš Gabrius ir jojo gaują ir pirm negu jų šlygštumai tapo toki aiškųs, kad nė jo rėmėjai ir akli pasekėjai negalėjo užkavoti,"Sandara" nuolatinai lietuviams persergėjo. Sandara lietuviams aiškiai patarė neremti įvairių elementų, kuriuos greituoju "supakavę užvežė iš Paryžiaus."Ji visados kovojo, kovoja ir kovos už teisybę ir demokratiškos, neprigulmingos Lietuvos laisvę. Buti sandariečiu, reiškia buti kareiviu, kuris kovoja už teisybę. Bet Sandara nepasitenkina vien tik kova. Jos tikslas yra atlikti naudingą, konstruktyvišką darbą.

Gal užteks priminti, kad Sandara, 1916 m. buvo rėmėja Centralio Komiteto, kuris suvienijo visus Amerikos lietuvius. ALTS. kovojo su tais klerikalais, kurie suardė Centralį Komitetą, kurie pasėjo didžiausią neapykantą tarpe musų brolių lietuvių, kurie ėmė rinkti pinigus del sušelpimo Lietuvos, bet viršučiausiai statė savo klerikališką politiką. Tada, klerikalams atskilus nuo Centralio Komiteto, Sandara suorganizavo Autonomijos Fondą, kuris viena ranka veikė su Centraliniu Komitetu. Vėliaus tos organizacijos vardą perkeitė ant **Lietuvos Neprigulmybės Fondo,** nes ALTS. visados geidė laisvos ir neprigulmingos Lietuvos.

LNF. atliko didelius darbus. Užlaikė ir užlaiko A. L. Tautinę Tarybą. Jis palaiko atstovus Washingtone. Jo grąšiai pasiekia alkstančius lietuvius, užlaikė įvairias misijas čion ir Paryžiuje, ir **Lietuvos Neprigulmybė Fondas** davė aiškią atskaitą, kurioje nurodė, kur, kam ir kiek grąšio buvo panaudota.

Sandaros ex-pirmininkas, gerb.daktaras Jonas Šliupas ir kiti kuriuos "Sandara" rėmė praskynė pirmus takus Lietuvos laisvės išgavime. Tad Sandara parodė, kad ji turi vietą tarpe musų žmonių, nes ji išreiškia jų tikrus pageidavimus.

Ateityje laukia mųs dar didesni darbai. Tam reikia sudrutinti musų pajiegas. Sandara dar neišpirko savų mortgages. Pastarais metais daugelis savus šėrus aukavo, kiti dasidėjo net ir po $50, kai-kas dirbo už idėją su pasišventimu.

Bet tie kurie buvo toki duosnųs ir kurie save aukavo del visuomenės gerovės, pradeda apilsti, matydami, kad didžiuma stovi nuošaliai naudodamiesi jų darbu ir bijosi dasidėti.

Jeigu kiekvienas sandarietis, kiekvienas tikras lietuvis ir lietuvaitė sanžiningai prisidėtų prie šito prakilnaus darbo, tai męs "kalnus nuverstume" ir nesijaustume pavargusiais.

Kad apmokėjus visas skolas, pastačius musų organą ant tvirto papėdžio, ir kad užtikrinus gerą, sveiką ateitį, aš šiuomi kreipiuosi prie kiekvienos kuopos, kiek-

vieno nario ir narės, kad prisimintumete sau už užduotį ir privilegiją atlikti keturis dalykus: 1) Prisiųsti liuosnorią auką bent $5. del atmokėjimo skolų; 2) Prisiųsti savo metinę mokesnį; 3) Užrašyti nors po vieną naują narį, ir 4) Jeigu turi "Ateities" šėrų, juos paaukauti del "Sand. gerovės.

Perskaitę šį laišką, nepaguldykite jį ant užmiršties lentynos, bet nutarkite išpildyti jame išdėstytą prašymą pirm vasario (Feb.) 1-mos dienos. Tada mums liks vienuolika mėnesių sveikam, nekliudomam, sparčiam veikimui.

Tikėdamas, kad jųs, kaipo tikri tėvynainiai ir rėmėjai demokratiškos neprigulmingos Lietuvos, neatsisakysite paduoti savo ranką ir tokiu budu pastumėti šį prakilnų darbą pirmyn, pasilieku

Su gilia pagarba,

Pius J. Žuris.
ALTS. pirm.

P. S. Čion prisiunčiu $5., kaipo savo duoklę del sudrutinimo Sandaros ir $3., kaipo metinę mokestį **P. J. Ž.**

Naujas Lietuvių Muzikos Konservatorijos Leidinys.

Pereitoje savaitėje išėjo iš spaudos puikus tvarinys dailės mylėtojams, tai "Kanklės" už gegužį-gruodį, 1919. Šiame leidinyje tilpę šie gerb. komp. M. Petrausko tvariniai:

"Leidžias Saulutė." Žemam balsui. "Strazdelis." Vidutiniam balsui. "Eisiu, mamei pasakysiu." Vienam arba dviem balsam. "Valio dalgelė." Duettas arba ir solo. "Atneša diedas kukulių viedrą." Duettas. "Kur josi." Solo arba tuettas. Šokis — žaislas. "Noriu miego." Pianui. "Seno diedelio žila galvelė." Augštam balsui. "Geismai ir svajonės." Duettas arba solo. "Jurių Bangos." Augštam balsui. Ballada "Po Lietuvą miegta." Augštam balsui.

KAINA $1.50.

Išleido
LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA.
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Komp. Miko Petrausko kocertai bus šiose vietose: 17 sausio — Brooklyn ; 20 sausio — Baltimorėje; 22 sausio — Shenandoahryje; 24 sausio — Clevelande; 28 sausio — Chicagoje ir 1 vasario — Waterburyje, 1 vasario, vakare — New Haven, Conn.

Apart to gerb. komp. Petrauskas prieš išvažiuojant į Lietuvą ketina duot dar kelis koncertus atsisveikinimui su Amerikos lietuviais, kurių tarpe jis tiek daug darbavosi.

(Seka nuo 1 pusl.)

Lietuvos Misijos Atsilankymas Bostone.

nariams. Michael Arnels iš Newburyport, Mass. pridavė N. L. D. K-to sekr. K. Norkui $400.00, už kuriuos 6 tos mažos kolonijos lietuviai nusipirko L. L. Bonų.

Bostono ir apielinkės lietuviai su N. L. D. K-tu dar parodys, ką gali atlikti del Lietuvos labo. Newyorkiečiai ir chicagiečiai turės "pasiraivyti", jei norės susilyginti su Bostonu, proporcionaliai imant.

Vėliaus pagarsinsime vardus visų už didesnes sumas pirkusių L. L. Bonų.

Lietuvių Salėje gr. 31, vakarienė buvo labai graži ir skaitlingai susirinkę svečiai labai džiaugėsi, kad N. L. D. K-tas taip puikiai priėmė Lietuvos misiją ir vietinius svečius.

Didelė padėka prikiauso sandariečiui gerb. P. Rupkeliui, kuris vienas apmokėjo už salę, už orchestrą ir už telegramas, viso apie $60.00. Sandariečiai Stasiulis, Matulis, Gaidys ir p. Venys puikiai išpuošė salę. Panelės gabijietės ir sadarietės ir vietinės moterys patarnavo prie vakarienės. Solistė Jablonskaitė, Šarkaitė ir Varaitis, komp. Petrauskui akomponuojant, sudainavo.

Didelė padėka pridera komp. M. Petrauskui, kuris visose delegacijos priėmimo iškilmėse dalyvavo jas paįvairindamas dainomis ir muzika ir jokio atlyginimo už tai neėmė. Taipgi neėmė atlyginimo ir savo keliones paaukavo komp. Petrausko kviesti dainininkai ir dainininkės.

Stotyje delegacijai bukietę įteikė ponia Ivaškevičienė.

Sunku butų išskaitliuoti vardus visų pasidarbavusių pirmos Lietuvos Respublikos Misijos parengimuose. Tiesa Bostono lietuviai, su pasišventimu dirbantieji del Lietuvos laisvės, nenori, kad apie juos daug rašyti, bet jie taipgi nenori, kad tamsiosios jiegos jų bendrą, brolišką Lietuvos gelbėjimo darbą griautų..

BALTIMORE, Md.

"Sandaros" No. 1 mano korespondencijoje įsiskverbė labai nemaloni klaida. Ten yra parašyta: "Tą pačią dieną buvo laikytas susirinkimas Drg. D. L. K. Vytauto." O turėjo buti Drg. Šv. Jurgia Karalaičio.

Šiuomi atitaisau klaidą ir atsiprašau draugystę už padarytą jai nemalonumą.

P. Jaras.

"Sand." No 1 buvo pasakyta, kad Newburyport, Mass. yra 8 liet. šeimynos, — turi but 8 žmonės. **K. Kind..**

Milžiniškos Prakalbos

Sausio 1 d., 1920 m. 7 v. v. Municipal Salėje, So. Bostone, Nuteriotos Lietuvos Draugų K-to pastangomis buvo surengtos prakalbos Lietuvos misijai. Kalbėjo du gerb. Lietuvos atstovai, adv. Vileišis ir majoras P. Žadeikis.

Laikas ir vieta, pagalios, ir mano aprubežiuoti gabumai, nepavelins man visus tų prakalbų įspudžius aprašyti, todel apibriešių tik svarbesnius nuotikius.

Į Municipal Svetainę sutelpa 3400 žmonių, bet man atėjus 6 valandą jau svetainė buvo kupina. 7 v. jau tukstančiai žmonių turėjo grįžt atgal. Jei butume galėję gaut "Machenics Building", pilnai butų pripildyta lietuviais. Taigi nuo 5 v. v. iki 12 valandai nakties žmonės išbuvo prakalbose. Šimtai iš jų turėjo visą laiką išstovėti. P. Veniui, šio Komiteto žymiam veikėjui, atidarius susirinkimą ir trumpai pakalbėjus, kalbėjo adv. F. Kalinauskas. Tai yra jaunas, pilnas energijos lietuvis - tėvynainis, nors čia gimęs ir augęs, bet jis nupeikė tuos, kurie iš pasalų kenkia šitam Komitetui, nurodė kiek jau šitas komitetas yra nuveikęs, ir ragino visus pirkti Lietuvos Paskolos Bonus.

Bekalbant adv. Kalinauskui, pribūna su visa eile gabiausių lietuvių muzikos konservatorijos mokinių ir kompozitorius Mikas Petrauskas. Jų tarpe buvo ir musų scenos žvaigždės dainininkės p-lė Marė Jablonskaitė ir p-lė Veronika Putvinskaitė.

Užbaigus adv. Kalinauskui kalbą ant estrados pasirodė M. Jablonskaitė - soprano. Ji sudainovo: "Jau kad aš augau," Miko Petrausko, Ballada iš "Jaunoji Lietuva," M. P. "Temsta dienelė," Maniuškos, "Vieną syk", Čiurlionės, ir "Vaikinuką aš mylėjau." Jos soprano užžavėjo visus.

Lynno choro vedėjas p. J. Varaitis puikiai sudainavo M. Petrausko "Dainius" ir kit.

P-lė A. Kalinauskaitė, adv. Kalinausko sesuo, puikiai sudainavo itališkai "Il Trovatore" Verdi.

P-lė V. Putvinskaitė sudainovo, M. Petrausko "Pasakyk Lietuva mylimoji", "Kur tas šaltinėlis", ir Moniuškos "Bernužėli".

Petras Skrickis, tenoras, sudainavo "Mano Laivas",

(Tąsa ant 8 pusl.)

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION

Pirmiausia ir Didžiausia Korporacija Besirupinanti Lietuvos Atstatymu

PAMATINIS KAPITALAS $1,000,000.00.

SKYRIUS KAUNE. **EXPORTO IR IMPORTO SKYRIAI.**

Liet. Atst. B-vės Seimas Bus New Yorke Sausio 13, 1920

ŠĖRAI BUS PARDUODAMI TIK IKI SEMUI.

Kas nori indėti pinigus į pelningą biznį, tai dabar turi dar progą pasipirkti šėrų.

Parduodama mažiausiai penki šėrai vienai ypatai ir iki 1,000 šėrų.

Šeras $10 dolariu

Daugiau informacijų galite gauti rašydami į Lietuvos Atstatymo Bendrovę šiuomi adresu:

Lithuanian Development Corporation,

Lietuvos Atstatymo Bendrove

320 FIFTH AVE.. NEW YORK, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

BALTIMORE, Md.

Draugijos Remia LGD. Darbą.

Lietuvai Gelbėti Draugijos 7-tas Skyrius tapo sutvertas Baltimorėje 16 d. birželio, 1919 m. Šios draugijos tikslas yra šelpti Lietuvą visokiais budais, ypač suteikti pagelbą tiems musų suvargusiems broliams ir sesutėms, kuriems šiandien bado šmėklą žiurį į akis. Atjausdamos šiam dideliam darbui, sekančios Baltimorės draugijos prisirašė prie šio skyriaus, drauge aukaudamos žymią sumą pinigų:

D. L. K. Mindaugio draugija $50.00.

Amalgamated C. W. of A. Lietuvių skyrius aukavo $66.63.

Pirmas Liet. Republikonų Kliubas aukavo $25.00.

Šie pinigai drauge su $172.00 surinkti kaipo mokestis nuo narių, jau pasiųsti į centrą, Chicagoje.

Butų labai malonų, kad visos Baltimorės Draugijos pasektų puikų pavyzdį D. L. K. Mindaugio, Republikonų Kliubo ir Amalgamated C. W. of America Lietuvių skyriaus. Nereikia čion minėti priežastį kam reikalinga šelpti musų vargstančius vien genčius Lietuvoje, nes kiekvienam aišku, jog jie nevien tik vargsta i r badauja, bet jie dar ir kovoja del musų ir musų tėvynės laisvės, yra musų pareiga prisidėti prie Lietuvai Gelbėti Draugijos su darbu ir su aukomis kad paremti juos jų kovoje už musų tėvynės neprigulmybę.

M Bartuškienė,
L. G. D. Sekr.

LAWRENCE, MASS.

Laiškas Redakcijai.

Gerb. "Sandaros" Redakcija:

Malonėkite atitaisyti neteisingą aprašymą iš Lawrence, Mass. Tilpusio 48-me No. "Sandaros", kur tulas K—s Žil—is rašo, kad "Lawrence'o socialistų, dabar komunistų, valgomųjų daiktų sankrova subankrutijo ir kas dar krautuvėje buvo perleido audėjų Unijai." Komunistai tarp savęs nesugyveno, už išimtus iš krautuvės daiktus pinigų nemokėjo ir turėjo išsiskirstit.' Tas viskas netiesa. Komunistų krautuvė nesubankrutijo, bet susivienijo su kitomis Lawrence gyvuojančioms kooperacijoms ir, pasidavė po Audėjų Unijos kontrole del pasekmingesnio veikimo darbininkų labui. Jeigu korespondentas yra vietinis, tai dalyką turėjo- perstatyti teisingai, o jeigu apsilenkė su teisybe, tai tiktai tam tikrais neapykantos išrokavimais.

Didžiojo streiko laiku Komunistų kooperacija daug pasidarbavo darbininkų labui, aukaudama pinigus, duodama ant knygučių ir parduodama tavorus kaštų preke. Už inimtus tavorus krautuvėje neatsilygino daugiausia ne komunistai. Man užėmus kooperacijos gaspadoriaus vietą nei vienas komunistas neatsisakė mokėt padarytas skolas ir kiekvienas moka pagal išgalės

Su pagarba,

B. I. Brank, 3 Howe St.

Korespondento p r i e r a š a s: Gerb. B. I. Brank vienaip kalba, bet patys iš komunistų narių, taipgi buvusieji kooperacijos vedėjai kitaip, butent taip kaip aš rašiau "S." 48 num. Ir surask žmogus kur tiesa yra. Ką rašiau apie perleidimą komunistų kooperacijos Audėjų Unijai, tai pasirėmiau žiniomis iš komunistų narių ir vieno tos kooperacijos vedėjo. Jei išties visi komunistai užmokėjo už išimtus laike streiko valgomus daiktus pinigus, o mano buvo rašyta kad neužmokėjo, tai nemano kaltė, bet tų, kurie man pranešė. Žinoma, kitkart busiu atsargesnis.

Kaz. Žil.

ROCKFORD, ILL.

Iš Lietuvių Judėjimo.

Šiame miestelyje randasi apie para tukstančių lietuvių. Tarpe jų randasi visokios pakraipos: laisvamanių, katalikų ir taip jau priklausančių prie įvairių organizacijų.

Čia randasi dar dvi bažnyčios lietuviškos. Viena iš tų yra taip vadinama romiška - katalikiška, kuri labai nuskurus panaši į gatvėkarį ir skoloj paskandinta "lygi ausų." Priežastis Skurdo yra apaštalavimas kun. Taškuno, kuris pavedė visą naudą airių vyskupui Maldunui, apsunkino žmones padaugindamas kas metą po kelis tukstančius skolos, taip, kad per devynius metus jos gyvenimo pasidarė, jogei jai pagelbos nėra. Prie to dar yra priežastis: kun. Taškunas neatsiliko ir girtuoklystėj, nes jo paties parapijonkos išdavė paliudyjimą užrekorduodamos, kad atsakančiai gali gerti, ir parvirsti kur papuola.

Žmonelės skundžiasi, kad kunigavimas Taškuno neatnešė jokio naudingo vaisiaus, bet tiktai palikę nemokėtą skolą šinkoriams, pridirbęs daug suiručių lietuvių tarpe ir iškeliavo savo takais.

Jau tris mėnesiai laiko, kai atvyko kitas tos pačios sektos profesijonalas Slavėnas. Iš to tai jau išeina mandragalvis, — lando po kiekvieną stubą prašinėdamas skatikų, ir moterėles į piktą pagundinimą veda. Išmintingos moterys netik nenori klausyti jo patarimų, bet dar pasako savo vyrams, o jų vyrai daug geriau pamokina padrąsindami paimti šluotą ir sukrauti ant to "geradėjo" kupros kelius tuzinus ir parodyti duris per katras jis daugiau negalėtų sugryžti. Virš minėtas kupčius atspaudė lapelius kuriuose skumba: "Bažnytėlė - mo'inėlė verkia. Duokite vaikelia doliariukus, jeigu neduosit, tai ji apleis jumis ir nesirupins daugiau."

Mes lietuviai dėjome doliarius per ilgus metus, pastatėm bažnyčią, užlaikėm ją, bet kada musų širdis buvo katalikiška i r dora, tai ant ilgiau negalėjom žiurėti į tokius baisius ir supuvusius pasielgimus musų kunigužių. Tas pats vyskupas Maldunas airys atėjęs į musų bažnyčią iškeikė ir išvadino šlykščiausiais žodžiais mus biednus lietuvius.

Lietuviai išėjo iš kantrybės paaukavę visą savo darbą ir turtą del iššiodintos airiškos gerklės ant praryjimo, pasistatė naują gražią bažnyčia ir eina visi melstis, bet ir tai neduoda ramybės tie tamsybės apuokai, pavydi, kam lietuviai garbina Dievą, o ne jų bulvonus.

Tiktai vieni metai laiko, kaip įsteigė lietuviai naują parapiją, o dabar pasirodo iš visų atžvilgių turtingiausia. Joje yra puiki tvarka, nes patys žmonės ją kontroliuoja; del to priešas naujos idėjos, kun. Slavėnas, su savo keliais tamsunais deda visas pastangas , kad kaip suardžius tarpe žmonių dorą ir vienybę, palaikius kerštą ir nesutikimą.

Aiškus ženklas, kad ta operacija bei teršimas naujos parapijos kun. Zvalionio neužterš dorų žmonių protą, nes kiekvienas aiškiai supranta jų melagystes, turi šalintis nuo jų prietarų, kad greičiau preitų jiems galas caravimo, o tada bus visiems ramumas ir dora viešpataus lietuvių tarpe.

Korespondentas.

BROOKLYN, N. Y.

Paveikslų Vakaras.

Gruodžio 27 d. Lietuvos Filmų B-vė, parengė vakarą McCaddin Hall, vakaras susidėjo iš dainų ir krutamų paveikslų. Pirmiausia p. Račiunas paaiškino, kad šio vakaro krutamus paveikslus iš Lietuvos parandavojo nuo "Kaunas Krutamų Paveikslų Komp." iš Newark, N. J. Prasidėjo programas, ponas Račiunas parodė keletą paveikslų iš Brooklyn, ir apielinkės, iš gen. Juododžio išvažiavimo nutraukti Brooklyne. Šie paveikslai neaiškųs. Toliaus rodyta "Kaunas" kompanijos paveikslai iš Lietuvos. Šie geriausiai patiko žmonėms, nes tai matė, gyvus vaizdus iš Lietuvių gyvenimo tėvynėje. Ant galo buvo amerikoniškų paveikslų ir iliustruotų iš Lietuvos.

Keletas gabių artistų sudainavo solo, duetus ir tt. žmonių buvo labai daug, — kiti į svetainę negalėjo įeiti. Man jau keletą kartų teko matyti "Kaunas" kompanijos paveikslus. Šį kartą irgi gerai tėmijau. Prie užbaigos, kur panelė laiko sukantį globusą pasirodė "Kaunas" komponijos titulas, o ant galo žirgvaikis, su parašu "Lietuva." Labai įspudingas reginys.

Ten Buvęs.

FRACKVILLE, PA.

Iš SLA. 1-mo Apskr.
Susivažiavimo.

Gruodžio 28, čia įvyko SLA. 1-mo apskričio susivažiavimas. Delegatų buvo apie 20. Tarpe kitų klausimų, užgriebta truputis ir politikos, reikale SLA. centro valdybos rinkimo . Kadangi didžiuma delegatų paėjo iš bolševikiškos "veislės", todel dabartinė SLA. centro valdyba rasta "labai partyviška" ir jos (c. v.) vieton rekomenduota "nepartyviško" styliaus kandidatai. Navatniausia tai tas, kad visa c. v. esanti partyviška, o tik vice -pirmininkė p. Baltrušaitienė, tai "good" ir "nepartyvė". Kalbant apie kasos globėjų kandidaturą, suvaž. sekret. patėmijo, kad buti atsargiems su rekomendavimu tokių kandidatų, kurie mažą, arba visai neturi nuovokos apie tokį "džiabą". Tuom tarpu į tai atsako V. Žemaitis, iš Mahanojaus, kad girdi, ant to labai "gramatno" nereikia, "tik pasirašiai ir gana." O matote ir Žemaitis buvo vienas tų kasos glob. kandidatų. Sekret. vėl jo paklausia: ar Tamsta rašytais po dokumentu nežinodamas jo įtalpos? Žemaitis paraudo. Gerbiamieji, žiurėkime, kad SLA. valdininkai butų išrinkti tinkami, rimti, mokanti dalykus vest žmonės, o ne rėksniai. **Report.**

WORCESTER, MASS.

Puikus Koncertas.

Gruodžio 25 d. "Aušrelė" turėjo puikų koncertą ant A. O. H. Svetainės, Trumbull St., po vadovyste prof. M. Petrausko. Koncertas buvo pasekmingas iš visų atvėjų. Solistai visi buvo parinkti ir geriausi Worcesteryje. Choras taipgi atliko savo dalį kuogeriausiai ir iš jų atlikimo, galima buvo matyti, kad visi stengėsi ir dirbo, idant padaryti šį koncertą gražų. Ir ištikrųjų, jiems pasisekė, nes publika buvo labai užganėdinta ir nutarė, kad yra verta lankytis ant "Aušrelės" surengtų vakarų.

"Aušreliečiai" dabar rengiasi atsižymėti ateityje, nes 8 d. sausio ant Horticultural Svetainės, Front St., bus perstatytas "Lietuviškas Milijonierius". Jame dalyvaus geriausi "Aušrelės" artistai, kaip tai, P. Steponkus, P. Skrickis, V. Timinskiutė ir kiti.

Taipgi yra rengiamasi perstatyti "Velnią Išradėją" ateinantį pavasarį. Bus kviesti solistai ir artistai iš kitur, ir vis kas bus taip prirengta, kad ši opera bus viena iš puikiausių, ką buvo pestatyta Worcesteryje.

Valio, "Aušreliečiai"! Dirbkit tarp savo tautiečių ir platinkit dailę! Duokit kitiems progas susipažinti šiek-tiek su musų puikia ir mylima daile! Sužadinkit jos meilę kitų širdyje!

Uodukas.

CHELSEA, MASS.

Prakalbos.

Gr. 28, čia Liet. Mechanikų Sąryšio kuopa surengė prakalbas inž. V. Vaitkui, kuris paaiškino apie reikalą orgarizuotis lietuviams mechanikams ir amatninkams. Nurodė reikalingumą vadovėlių lietuvių kalboje.

Prie kuopos prisirašė 17 narių. Taigi dabar kuopa turi 38 narius.

Veliju kuogeriausios kloties prakilniam mechanikų organizavimosi darbui.

Reporteris.

MONTELLO, MASS.

Puiki Draugija.

Liet. Mokslo Drg. valdybon 1920 metams gr. 26 d. tapo išrinkta: pirm. — H. Staupas, v.-pirm. — J. Samsonas, f.-rašt. — S. Simanauskas, direktoriai — F. Bagužis ir H. Staupas.

Liet. M. Drg. turi nuosavą kambarį su liet. ir anglų kalbos klesomis. Mokestis metams $1, už kurį duoda butą, šviesą ir pamokas. Sandariečiai apmoka už ištisus mėnesius. Ateikite visas jaunimas prie šios prakilnios draugijos.

Judas.

TORRINGTON, CONN.

Pranešimas.

Iškilmingą balių su gera liet. ir am. muzika, valgiais ir gėrimais rengia Liet. Gelb. Draugija subatoje, sausio 10, 1920, Šv. Vincento svetainėje, Beachwood av. Pradžia 7:30 v. v. Įžanga vyrams 35c., moterims 15c. Ateikite visi.

Užinteresuoti kulturos ir politinio susipratimo skleidimu taipgi susirinkite kiek ankščiau, kad but galima atlaikyt Sandaros kuopos susirinkimas ir padaugint narių skaičius.

Rengėjai.

MIDDLEPORT, PA.

Lietuvių Tamsumas.

Šitas miestas yra nelabai didelis, apie 3 tukstančiai gyventojų, tarpe kurių ir lietuvių randasi apie 25 šeimynos. Pavienių irgi nedaugiausia, kadangi keli metai atgal čia anglių kasyklas buvo uždarę, o dabar dar neįsidirba gerai.

Tarpe lietuvių kultura yra ant žemo laipsnio. Iš pažangių organizacijų yra tik SLA. kuopa. Pranykus girtybei daugumą skaito knygas ir laikraščius, bet yra dar daug tokių, kad vietoje naudingos knygos pasiskaityti, tai kazyrom terkši aplink stalą apsėdę ir vienas kitam grumoja su kumščiom už trupus.

Inis.

HARTFORD, CONN.

Amžinai Nusigėrė.

Vietiniai žydėliai ir lenkai spekuliantai parsigabeno iš New Yorko nuodų ir pardavinėjo žmonėms. Kučių vakare 8 ypatos nuo to raugo numirė, o daugybė susirgo. Kurie mažiau gėrė, tie apvilktomis akimis guli ligonbutyje, o kurie daugiau, tie jau Dievui dušią atidavė. Pas vieną žydelį surasta 12 bačkų to "medinio alkoholiaus". Lietuvių negirdėt tame skandale. **Sand.**

HAVERHILL, MASS.

Šis-Tas.

Musų kolonijoje yra 11 metų mergaitė, p-lė Kazlauskiutė, kuri turi neišpasakytai puikų balsą. Gr. 27, jai tapo surengtas koncertas kuriame publika buvo labai užganėdinta, girdint talentą. Vietos lietuviai veikėjai turi atkreipti į ją domą ir suteikti lėšų ėjimui mokslo pas gerus profesorius, kurie nesugadintų jos balso.

Sandariečiai čia gerai darbuojasi. Vasario 25 d. 1920 čai kalbės "Sand." red p. K. Norkus.

S. J.

WATERBURY, CONN.

Draugiškas Jaunimo Vakarėlis.

Kalėdų vakarė, pasidarbuojant p. J. Rimkevičiui liko surengtas gražus jaunimui pasilinksminimo vakarėlis W. L. Šviesos Drjos svetainėje. Dalyvavo skaitlingas burys veikliausio vietos jaunimo, Varpiečiai , Aušriečiai ir Jaunimo Choro nariai bei sandariečiai. Viso dalyvavo virš 50 ypatų.

Pirm pradėsiant valgyti visi sustoję sudainavo Lietuva Tėvynė musų. Pabaigus himną K. J. Paulauskas pastėbėjęs ir atkreipdamas visų domą į V. Kudirkos paveikslą, kuris kabojo ant sienos prieš susėdusį jaunimą pasakė, jog tie žodžiai, kurie katik skambėjo iš musų lupų, tai yra to žmogaus, kurio čia paveikslą matome. Toj valandoje visi sustodami su gausiu delnų plojimu išreiškė pagarbą tam garsiam Lietuvos genijui.

Laike vakarienės p. Rimkevičius, p. Tiškinas, p. Osteika ir keli kiti pasakė po trumpą prakalbėlę, išreikšdami pageidavimą, kad tas visas jaunimas sueitų į vienybę ir visomis bendromis spėkomis pradėti prakilnų veikimą, tokį kikis dar niekados nėra buvęs Waterburyje.

Po vakarienės ant smuikos ir armoniko griežiant buvo tikri lietuviški šokiai ir šiaip įvairus žaislai iki vėlybos nakties.

Linkėtina, kad tasai visas jaunimas kaip galima greičiau sueitų į vienybę ir bendromis spėkomis veikdami apvainikuotų visus savo nueiktus darbsu per pereitus kelis metus. Tikimės, jog trumpoje ateityje įvyks vienybė ir jaunimas stos į milžinišką veikimą, su kuriuom nustebins kaip waterburiečius, taip ir visą lietuvių visuomenę.

Žemaitijos Sunus.

WESTFIELD, MASS.

Dar Esama Carukų.

Westfieldiečiai Progresuoja Neatsižvelgiant į klerikalų trugdymą atlieka milžiniškus darbus.

Gruodžio 21 d. buvo surengtos prakalbos Lietuvos Atstatymo Bendrovės. Kalbėtojas buvo pakviestas gerb. K. Norkus, "Sandaros" redaktorius iš So. Bostono. Gerb. K. Norkus labai nuosekliai ir aiškiai prirodinėjo naudingumą pastoti L. A. Bendrovės šėrininkais. Abelnai imant gerb. K. Korkaus kalba buvo surišta su Lietuvos reikalais kas publikai labai patiko, nes ir tas parodo, kad į prakalbas nedaugiausia žmonių atsilankę buvo, bet šėrų L. A. B. išpardavė už $1,400.00. Dar ir po prakalbų žmonės vis šėrus pirko. Tikimės iki trijų tukstančių dol. davaryt L. A. B. šėrų.

Ant galo prakalbos gerb. kalbėtojas paaiškino apie ALT. Sandaros reikalingumą Westfielde. Tapo sutverta kuopa iš 23 narių. Tai smagu, kad žmonės susipranta, žengia laipsniškai prie apšvietos. Gerų pasekmių sandariečiams.

D. L. K. Vytauto Dr-ja savo paprastame susirinkime 21 d. gruod. nutarė paaukauti iš Drjos iždo $25.00 ant Lietuvos aukuro. Pinigai bus įduoti Lietuvos valdžios atstovams kaip atsilankys su prakalbomis į Westfield.

Taipgi D. L. K. Vytauto Drja nuodugniai apsvarsčius kas link Lietuvos Valstybės Bonų pardavinėjimo išsirinko du atstovu nuo Vytautinės Dr-jos ir du atstovu nuo Lietuvai Gelbėti Dr-jos, kad minėti atstovai pasitartų su kitomis vietinėmis draugijomis ir sušauktų masinį susirinkimą ir išrinktų bendrą komitetą pardavinėjimui Lietuvos Valstybės Bonų.

Reikia stebėtis iš vietinių klerikalų fanatiškumo. Čion turiu paminėti klerikalų triukšmadarių darbelius. Štai kame dalykas: prieš prakalbas p. K. Norkaus, pasirodžius lapeliams klerikalai pasijuto keblame padėjime. Nagi ar nesugundys šėtonas? Juk tai sandariečiai gali atlikti naudingą darbą del Lietuvos ir minėtos bendrovės. Tat reikia jiems koją pakišti, surengti kitos prakalbos.

Štai iš ambono, gruodžio 21 d. kunigas K. Wosilewsky - Vasiliauskas užšaukia: "Bus prakalbos ant Šv. Kazimiero salės kaip 5 val. vakare. Ateikite visi. Kalbėtojas bus svečias."

Na tai ačiu Dievui dvejas prakalbas turėsime ir tą pačią valandą, ką ir pirmutinės, už savaitės išgarsintos buvo.

Mirėtoj valandoj rinkosi žmonės į prakalbas: vieni į gerb. K. Norkaus į Bohemian salę, o kiti į Šaliuno ką proboščius Vosilewsky bažnyčioj išgarsino.

Bet kaip žmonės nusistebėjo, apart kunigo Vasiliausko jokio svečio nebuvo. Vadinas, kunigas savo parapijonus dar kartą apgavo, kitaip butų visi nu... pirmas prakalbas.

Kunigas teisinosi, melavo ir vieton prakalbų tapo sudarytas bonams komitetas iš 12 davatkų. Tai mat kaip "vieša" ir "bepartyviška".

Ar bereikia didesnio apgaviko, kaip kad kunigas čion pasielgė. Bažnyčioj garsino prakalbas, ant salės atėję renka komitetą kuris turi atlikti milžinišką darbą, Pirmininką išrinko tokį žmogų, kuris visai neturi pasitikėjimo, nes ir iš kooperacijos valgomų daiktų krautuvės buvo prašalintas, užtai, kad vieton mėsos ėmė diemus pardavinėti, išvaikė kostumierius. Kasos globėjai, moteris ir merginas, vos gal 4 numerį pažįsta. Kunigas pats likosi kasierium, na tai čiela kapelija, tiktai šokikų reikia.

Jei mes norim kad nusisektų Liet. Valstybės Paskola, tai turim veikti išvien, bet ne taip kaip kad vietinis kunigas pasižabojęs davatkas elgiasi. Vargiai jis gaus šokikų savo kapelijai...

Tas komitetas iš kunigo išsirinktų žmonių turi buti perorganizuotas,nes juomi žmonės nepasitiki.

Sandarietis.

Pranešimas.

IŠ LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS RAŠTINĖS.

Dabar visur kolonijose tveriasi L. Paskolos Bonų pardavinėjimui Komitetai. Kur tik susitveria tokis komitetas, kur tik tokio komiteto arba stoties iždininkas įstatytas po kaucija, tuojaus prašome pranešti L. Paskolos raštinėn tokios stoties sąstatą ir kiek reikia prisiųsti kvitų knygučių.

Kartu su knygutėmis bus išsiuntinėjami ir ženkleliai. Ženklelių bus siunčiama nedaugiau, kiek siunčiama kvitų. Ženkleliai negali buti duodami neužsirašiusiems Lietuvos Bono.

Visokiuose reikaluose visuomet klauskite Centro Raštinės informacijų.

Lietuvos Paskolos Raštinė.

"Sandaros" Knygynas.

NAUDINGOS IR VERTOS ĮSIGYTI ŠIOS KNYGOS:

ŽMOGAUS PAREIGOS. Italų kalboje parašė Guizeppe Mazzini, pagal Everyman's Library leidinį vertė V. K. R.

Mazzini rašė savo vientaučiams - Italams, kuriuos jis tur buti, labiau už kitus žmones buvo numylėjęs, bet jis rašė ir visiems žmonėms. Jis auklėjo idealus netik tarp savųjų, bet ir tarp kitų tautų. Jo raštuose atsispindi tyra žmonių meilė, augštas troškimas Teisybės ir geismas tikrosios žmonėm laimės, kuri turėtų kilti iš pasišventimo, iš savų pareigų pildymo.

Nusipirk broli ar sesuo šią knygą tuojaus pats perskaitę, paskui galėsi pasiųsti į tėvynę - Lietuvą mylimiems gentims pasiskaityti, jie tik ir laukia dabar tokių raštų. Pusl. 245, kaina ..... $1.00.

AMERIKA. Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko V. K. Račkauskas. Pusl. 288. ..... .75

AUŠRINĖS KELIAIS. Vienadienis raštas. Leidėjas Ceslavas Petraškevičius, Petrograde. ..... .75

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNĖLIS. M. Paltanavičius. Pusl. 231. Apdarytas. .50

ANDERSENO PASAKOS. Su paveikslėliais. 10 gražių pasakaičių. Išguldė Nėris. Pusl. 82..... 30

*AMERIKOS LIETUVIU TAUTINĖS SANDAROS PRINCIPAI IR PROGRAMAS. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 .10

DANGAUS AUGŠTUMAS IR ŽMOGAUS SENUMAS— Anykščių Šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Pusl. 149. Kaina ..... .20

*DIDŽIAUSIOJI KARĖ EUROPOJE. Su žemlapiu. V. K. Račkauskas. Pusl. 32. .... .25

*EILĖS-DAINOS. Juozas Rainis. Pusl. 32 ..... .20

*GIRNIKAS — PAŠAKARNIS Begėdis Jonas. Pasakojimai. V. K. Račkauskas. (Karolis Vairas). Pusl. 42. 25

KELETAS ŽODŽIŲ APIE NEŽMONIŠKUS MASKOLIŲ DARBUS KRAŽIUOSE IR APIE SUDYJIMĄ KRAŽIEČIŲ VILNIUJE. Pusl. 15. 05

KAIP MASKOLIJA PERSEKIOJA LIETUVĄ. Papiešė Kn. V. Dembskis. Pusl. 15. ...10

*MULKINĖ IR MULKINTOJAI. Dviejų Veiksmų Komedija iš Amerikos Lietuvių Gyvenimo. Knyburys. Pusl. 35. Kaina ..... .12

LIETUVOS GASPADINĖ arba pamokinimai kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovanas. Parašė žmona. Pusl.80 Kaina ..... .25

*LIETUVOS LAISVĖ. J. Šliupas. Pusl. 47. ..... .10

"Birutė" —Dievaičiai, dievuliai. Birutės aria — sopranui. Mikas Petrauskas. Lietuvių ir Anglų kalbose. 30

DAINOS SU GAIDOMS:

*II Sąsiuvinys Lietuviškos Dainos Mišriems Balsams (kvartetams arba chorams). Sutaisė Petrauskų Mikas. 7 dainos. 25

"Eglė" (Žalčių Karalienė). Žalčio ir Gulbė-Dievaičio duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Mikas Petrauskas. .75

IV Sąsiuvinys Lietuviškos Dainos Mišriems Balsams (kvartetams arbo chorams). Sutaisė Petrauskų Mikas. 10 dainų. 25

V Sąsiuvinys Lietuviškos Dainos Dviem Balsam (Skiriamos mokykloms) Sutaisė Petrauskų Mikas. 34 dainos. ..... .50

"Vestuvės" — Papuskie vejeli. Jaunosios aria — sopranui ar mezzo-sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Mikas Petrauskas. .... .35

"Kregždelė" Duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Mikas Petrauskas. ..... .30

ŠCHERZO. Del piano. Stasys Šimkus. 60

KĄ DARYTI KAD SVEIKI BUTUME IR ILGAI GYVENTUME. Vertė iš Lenkų kalbos D-ras F. Antaniukas. Pusl. 32. ..... .10

*KAIP PASIMOKINUS PLAUKTI. J. O. Širvydas. Pusl. 64. 20

*PRAKEIKIMAS. Novelė. Karolis Vairas. Pusl. 14. . . .10

PASNINKAI LIETUVOJE. Parengė K. Stkls. Pusl. 16. .05

*POLITIŠKOJI EKONOMIJA. Kas ji yra ir ko mokina. Pagal D-rą J. B. Marchlewskį ir kitus. Sutaisė V. K. Račkauskas. Pusl. 84. .25

*PRAŽUVO. Vaizdelis iš gyvenimo. V. K. Račkauskas. Kaina ..... .10

SERGEKITĖS AKIŲ APVILKIMO. Parašė Dr. F. Gruda. Pusl. 15. ..... .05

*ŠIENAPJUTĖ. Libretto vieno akto operos. Pusl. 24. ...10

TRACHOMA arba sergėkit akis. Prie šviesos. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 100. . . .15

*TAUTA. Jos esybė ir uždavinys. R. Karuža. Pusl. 31. .20

VISAS SVIETAS. Kaip turėtum misti. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 156. 20

*VINCAS KUDIRKA. Jo gyvenimas, darbai ir visuomeninės pažiuros. A. Rimka ir M. Petrauskas. Pusl. 35. .20

*) Knygas pažymėtas šiaip gali gauti ALT. Sandaros nariai 25% pigiau. Paminėkit kurioje kuopoje priklausote. kuomet siųsit užsakymus.

Užsisakant knygas ir pinigus siunčiant, geriausia, siųsti per paštos Money Orderį, sekamu adresu:

"SANDARA", Book Dept.

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"SANDARA" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $2.75, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, tai viskas.

Paštas leidžia siųsti knygas į Lietuvą, pundelis iki 4 svarų. Persiuntimas pigus, tik 8 centai svar ras.

"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Įspudingi Paveikslai.

Kaunas Krutamų Paveikslų Kompanija patraukė minias parengtuose vakaruose, Conn. ir Mass. valstijose; į kiekvieną vakarą vis daugiau žmonių atsilanko. Draugijos, kurios pagelbėjo parengime vakarų turėjo gerą pelną. Šiuos krutamus paveikslus turėtų matyti kiekvienas lietuvis.

Rengkit jusų mieste vakarą.

Kaunas M. P. F. M. Co,
Prez. V. K. Puodžiunas,
Sekretorius M. Truska,
314 Walnut St., Newark, N. J.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 1502

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai viena tinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

A. F. SWEETRA & CO.
87 HAVERHILL STREET,
Lawrence, Mass.

LIETUVIŠKŲ IR VISOKIŲ KALENDORIŲ IŠDIRBYSTĖ.

Išdirbame įvairių rušių kalendorius, įvairaus išdirbimo ir įvairaus didžio. Biznieriai atsišaukite.

Apart šio įstaiga parduoda akcijas-šėrus Kompanijos H. V. Green Investement. Už įvestinimus moka 9%.

Su visais šiais reikalais kreipkitės adresuojant:

A. F. SWEETRA,
87 HAVERHILL STREET,
LAWRENCE, MASS.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.

Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

Tel. Richmond 2957-M.

Dr. David W. Rosen

Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 **Hanover st.,**
Boston, Mass.

DR. L. J. PODDER

Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Pliopliš, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.

399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

JOSEPH B. AGLINSKAS.
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Kardą", "Dilgėles," "Amerikos Lietuvą," "Lietuvą." Prisiųsdami ženklių reikalaukite

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

"VIENYBĖ"

Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kulturos, švietimo ir darbo žmonių dienraštis. Musų, obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunuomenės, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikalų aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausis laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos neprigulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja $10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: $6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: $8.00 metams.

Adresuokite šitaip:

LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ",
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namo Fondui.

KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje pateipa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt.

PLATINDAMI šią knigą padarysite didelę naudą sau nes gausite dvigubų piningų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą.

KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75 CENTAI.

Pinigus ar Money Orderius siųskit:

Lithuanian Allliance of America,
307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

MAGDE. "Ak, kaip man nieżti galvą! Išbandžiau visokius mazgojimus, trinkimus, muilavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjauriu pleiskanu... Ir n gėda net darosi!"
MARE. "Na, tai kam tau kęst bereikalingai! Žiurėk, kokie mano plaukai gražus, švelnus ir čysti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"

Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvepiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausis plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanti grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą neniežinčią galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanos neatsinaujintų.

Nusipirkte šiąnakt RUFFLES bonkutę aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jųs sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Šeimyniškos Gyduolės

APSAUGOJIMUI SAVO SVEIKATOS VARTOK JATUL'S ŠEIMYNIŠKAS GYDUOLES.

Jums reikalinga gyduolės, kurios geriausia gydo šias ligas, kaip tai:
U'kiettėjimą vidurių, kaina ....50c.
Galvos skaudėjimą ..... 50c.
Peršalimą ..... 50c.
Kosulį ir krutinės skaudėjimą $1.00
Del gero apetito prie valgio ....$2.00.

Užlaikom Anodia, tikro Europietiško stiprumo $1.00. Visokių gydančių žolių galite gauti pas mus. Jųs galite gauti medecinų, kokių tik pasaulyje vartojama. Reikale, siųskite su užsakymu kartu ir pinigus, money orderiu arba registruotam laiške. Taipgi reikalaujam agentų; duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

P. A. JATUL, Aptiekorius,
(Jatulevičius)
P. O. Box 2128, Boston, Mass.

Legislaturos Reprezentantas

ELIHU D. STONE

Advokatas ir Teisų Patarėjas.
Užstatų Komisionierius.
66-67 JOURNAL BUILDING
262 Washington St., Boston, Mass.
Telefonai: Main 3334
Main 2300

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

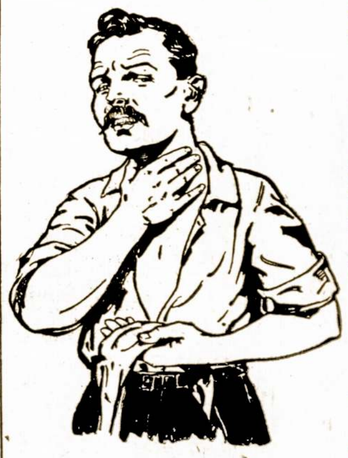

Gerklės skaudėjimas, diegliai krutinėje, influenzos, pasirodymo ženklai.

Ištrink gerklę ir krutinę su

PAIN-EXPELLERIU

ir pridengk krutinę vilnonę materija. Neapsileisk taip, kad tavo pagautas šaltis išsivystytu i pleurisę, pneumoniją, influenzą ir i kitokias pavojingas ligas. **Nusipirk** šiandiena sau parankiausioje aptiekoje **Pain-Expellerio. 35c.** ir **65c.** butelis.

Tikrieji turi musu vaizbaženkli

⚓ IKARA ⚓

Nepriimk kitokiu pamainymu arba pamėgdžiojimu.

F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway - - New York

Vietos žinios.

Milžiniškos Lietuvos Misijos Prakalbos. Salėje Išpirkta Lietuvos Laisvės Bonų už $14,000.00.

(Seka nuo 5 pusl.)

Petras Skriskis ir Petras Steponkus sudainavo "Valio dalgele" ir "Spragilų Dainelė", visos M. Petrausko. Atliko gražiai. Visi artistai, dainininkai gavo daugelį aplodismentų. Gabijiečiai ir aušreliečiai bendrai sudainavo "razbaininkų dainą" iš Blyndos.

Apie 8 v. v. pribuvo vienas misijos narys, gerb. Jonas Vileišis. Jis buvo karštai priimtas, ir tuojau prasidėjo jo žingeidi kalba. Mano nuomone, atstovų bent pirmosios prakalbos turėtų buti ištisai stenografiškai nukopijuotos ir patalpintos laikraščiuose. Tačiaus kolkas turime pasitenkinti keliais svarbesniais roužais.

Gerb. Vileišio kalbos svarbesnieji punktai:

"Esiu įgaliotas Lietuvos vald. ir prezidento kreipties į Amerikos lietuvius, todel ir nekalbėsių vienai ar kitai partijai, bet tiktai kaipo Amerikos lietuviams."

"Lietuvos Seimas jeigu iki šiam laikui neįvyko, tai visai nėra kaltė Lietuvos valdžios, bet del nepergalimų priežaščių."

Gerb. atstovas nurodė, kad pakol buvome po vokiečių "globa", tai apie kokią-nors politiką negalėjo but nei kalbos, o apie Steigiamąjį Seimą negalima buvo nei svajoti.

"Nuo 1915 iki 1919 metų išbuvome po vokiečių "globa." Per tą visą laiką jie iš musų gyveno, viską iš musų atėmė, rekvizuodami ir kitokiais budais. Išvarė musų jaunimą į Prusus sunkių darbų dirbti.

'Pasitraukus vokiečiams, sako p. Vileišis, užpludo bolševikai imdami nuo mųs, kas dar liko nuo vokiečių. Kartu, pasivertę bolševikais, lindo ir Rusijos senos valdžios žandarai, plėšdami viską ant ko tik jie galėjo rankas uždėti. Kas gi galėjo seimą sušaukti tokiose aplinkybėse? Su dideliu vargu išvijus bolševikus, užpludo lenkai, ir pagaliaus kolčakininkai.

"Dabar seimas įvyks apie birželio mėnesį.

"Vasario 16, 1918 m. susirinkę miesto teatre prie uždarytų durių, nutarėmė apsiskelbti nepriklausomais; ir nuo tos dienos yra Lietuva nepriklausoma, Laisva Respublika. Ir mes tą dieną skaitome ir gal skaitysime ant visados kaipo pradžią Lietuvos nepriklausomybės!"

Toliaus p. Vileišis tęsė: "Išvijome bolševikus, išvijome kolčakininkus, kurie buvo nekas kitas kaip tik tie patys sugrįžę iš Vokietijos vokiečiai. Gruodžio 16, d., 1919 jie visai pasitraukė iš Lietuvos." Atstovas mano, kad gal su lenkais nereikės didelio kraujo praliejimo, gal lietuviai privers lenkus pasitraukti iš Lietuvos be didelių mušių.

Visa turininga kalba buvo vien tik faktų konstatavimas. Pasakė tą, ką pats matė, pasakė dalykus, kurių pats liudininku buvo. Žmogus rimtas, ramus, linksmas, atviro budo. Tinkamesnį žmogų šiai misijai nereik nė ieškoti.

Bekalbant J. Vileišiui pribuvo iš Norwoodo majoras P. Žadeikis su "Sandaros" redaktorium p. K. Norkum, su kuriuom jiedu toje kolonijoje kalbėjo. Žadeikis nešėsi gėlių bukietą, o Norkus maišiuką pinigų, Norwoodiečių sudėtų. K. Norkus priminęs norwoodiečių didelį su sipratimą ir atjautimą Liet. Laisvei sako:

"Norwoodiečių buvo 5 kartus mažiau negu jųs čia yra. Jie užsirašė Lietuvos Paskolos Bonų už $10,000! Jie atėjo ant estrados netik su atviromis širdimis, bet ir su atviromis kišenėmis sakydami:

"Mes dar gyvi, gelbėsime Lietuvai kiek galėsime, nes jei atsikeltų iš kapų žuvusieji kovoje už Lietuvos laisvę ir išvystų Laisvos Lietuvos atstovus, tat Lietuvos laisvės užtikrinimui jie viską atiduotų, — sakė p. Norkus, pagirdamas norwoodiečių bendrą darbą ir prie to darbo prisidėjusį kleboną.

Po K. Norkui kalbėjo F. J. Bagočius. Prijuokino jis žmones iki ausų. Atsigrįžęs į majorą Žadaikį Bagočius užklausė, ar mes galėsime surinkti Batalijoną. Bagočius rodo majorui Žadaikiui virš 3000 susirinkusių lietuvių ir klausia, ar sudarytų batalijoną? Majoras atsakė, kad jis tikisi surinkti daugiaus. Bagočius paklausė ir publika vienbalsiai užgyrė N. L. D. K-to veikimą.

Paskui buvo užrašinėjimas Liet. Paskolos Bonų. Salėje tapo užrašyta bonų už $14,000. K. Norkus užreiškė, kad jeigu Norwoodas išpirko už $10.000, tat Bostonas, butinai turi nupirkti už $50.000. Bagočius gi, pagerina, kad turi buti lygiai trys milijonai auksinų, arba $60,000.00!

Matydamas, su kokiu entuziazmu So. Bostono lietuviai veikia aš nė kiek neabejoju apie geras pasekmes. Nes jeigu matai kompozitorių Miką Petrauską, užbaigusį savo koncertinį pragramą, kuris ima kvitą ir leidžiasi nuo estrados užrašinėti Bonų, "Sand..." red. Kastantą Norkų, tik pribuvusį iš Norwoodo, ir už minitės jį matai tarpe žmonių su kvitomis, adv. Bagočius, užbaigęs savo entuziastišką prakalbą, atsisėdęs prie estrados užrašinėjo Paskolos Bonus, adv. Kalinauskas, adv. Hawardas, Krautuvninkas Jurgeliunas, auksorius Tuinyla, gabus veikėjas V. J. Jankauskas, L. Stasiulis, A. Matulis, Muraška ir visa eilės kitų So. Bostono įžymiausių veikėjų užrašinėjo Lietuvos Paskolos Bonus, — tai apie geras pasekmes negalima abejoti.

Paskutiniu kalbėtojum buvo majoras Žadaikis. Tai augštas, pilnas energijos, rimto budo Lietuvos karininkas. Kiekvienas jo sakinys reikšmingas ir apgalvotas. Jo išsireiškimus publika lydėjo griausmingais "valio", "urą"!.

"Broliai ir seserįs, amerikiečiai! Kalbu kaipo Lietuvos respublikos armijos atstovas ir sveikinu per tamstas Amerikos lietuvius."

Ant jo šitų žodžių svetainė suužė griausmingai "valio! valio!! valio"!!!

"Tamstos čionai Amerikoje per daugelį metų suauklėjote didelę paramą dabar susikurusiai Lietuvos Valstybei. Daug čia yra tų, kurie jau pražilę besidarbuodami savo tėvynės labui, nors už tukstančių mylių nuo Lietuvos gyvendami. Aš priguliu prie jaunosios kartos, todel vardan Lietuvos armijos ačiuoju jums už padėjimą Lietuvai kariauti už savo laisvę šiais sunkiausiai metais. (Aplodismentai). Jusų Tėvynės Mylėtojų Draugija, kuri leido švietimo raštus, nevienam musų jaunuoliui uždegė širdį tėvynės meile Lietuvoje. Gelbėkite ir dabar tą pačią jaunuomenę, kuri stoja Lietuvos armijon savo liuosybę ginti. (Aplodismentai). Organizuokitės į savo pradėtas kariuomenės kuopeles ir parodykite Lietuvai, jog Amerikos lietuviai supranta, kaip yra svarbus ir opus šisai momentas musų tėvynės ateičiai.

"Lietuvos Valstybė skolų taip kaip ir neturi, nors nuo vokiečių pasiskolino šimtą milijonų markių, bet jie tos skolos niekados negaus, nes jie mums pridarė nuostolių milijonus kartų daugiau.

"Musų skola siekia tiktai 4 markes ant kiekvieno Lietuvos gyventojo, tuo tarpu lenkų skolos yra penki tukstančiai ant kiekvieno gyventojo. Lietuvos valdžia šiaip taip vargo, bet neėmė paskolų, kadangi norėjo išsaugot Lietuvos girias, gelžkelių ir muitų įplaukas ir kitus turtus.

"Aš esiu įsitikrinęs, kad aš grįždamas į Lietuvą grįšių ne su šimtais, bet su tukstančiais lietuvių kareivių".

Tokiais tai žodžiais kalba musų jaunas karininkas, buvusis Lietuvos karės ministeris. Jis užbaigė savo kalbą 5 minutės po 12 val. nakties, o publika nesiskirstė, bet pirko Lietuvos laisvės bonus.

Taip mes užbaigėme šias istoriškas, pirmųjų Lietuvos respublikos atstovų prakalbas. S. N.

Vėl Pradėjo.

..."Darbininkas" piktinasi kad visi branginantieji teisybę ir kovą del Lietuvos laisvės žmonės eina su "Sandara". Del to "D." savo No. 3 paleido savo šventą burnelę prieš "Sandarą," prieš NLD. Komitetą ir šlykščių jezuitiškų melagysčių pripliauškė apie Lietuvos misiją.

Kiekvienas doras žmogus apgailestauja, kad prisidengęs kryžiaus ženklu ir darbininko vardu brostvininkų organas bjauriai šmeižia, meluoja ir nuodija lietuvių sielas.

Didžiausios

Prakalbos!

Lietuvos Balso Draugija rengia, prakalbas nedėlioje, sausio 11 d., 7:30 va. vakare. Lietuvių svetainėje, South Bostone.

Kalbės garsųs kalbėtojai, taipgi bus prirašomi nauji naria prie musų draugijos už numažintą įstojimą. Todel kviečiame visus pasinaudoti šia proga. **Komitetas.**

BOSTONE Y. M. C. A.

Vakarinės klesos, 4 mėnesiai kursai

ANGLIŠKOS KALBOS DEL ATEIVIŲ.

Naujos klesos prasidės Sausio-Jan., 26. Praktiškas budas skaitymo, rašymo ir kalbėjimo.

Patyrę, geri mokytojai, duoda ypatingą atidą.

Jeigu jau moki kiek angliškai, pasimokyk daugiaus.

Specialės klesos del pramokusių vyrų. Galima susižinoti laišku arba ypatiškai atsišaukus del pilnesnių žinių.

BOSTON Y. M. C. A.

Vakarinė prisirengimo mokykla

316 Huntington Ave., Boston, Mass.

JAU GREIT UŽBAIGSIME KNYGĄ SPAUSDINTI.

"Svetimoje Padangėje Pasaulio Verpetuose." 176 naujausių dabarties ir ateities įvairių eilių ir dainų knyga, išpuošta puikiais dailės paveikslais, ant 200 puslapių, 10 col. ilgio ir 7 pločio. Šioji knyga leidžiama vardan Dailiosios Literaturos Draugijos su visos Amerikos Lietuvių pagelbą —pinigiška parama. Norintieji gali dar šiandien prisidėti prie musų leidėjų prakilnaus burelio. Nesivėluokite. Kas prisideda su dešimčia ir augščiau, tai bus priskaityti knygos leidžiamais ir jųjų vardai tilps toj pačioj knygoje kaipo rėmėjų to gražaus darbo, ir jiems duosime $20.00 vertės knygomis, tai yra už $10.00 gausite 20.00! Knygos kaina $1.00. Negalintieji su didesne suma prisidėti nors su prenumerata, prisiunčiant $1.00 ir gausite knygą, mums ir-gi bus palengvinimas.

Veikalas bus padarytas gražiausioj formoj ir naujausios technikos todel išleidimas lėšuoja begalo daug ir dėlei tikių didelių iškaščių knygų nedaug tespausdiname, todel nesuvėluokite iškalno užsisakyti bei prisidėti prie to veikalo išleidimo. Kreipkitės — reikalaukite šiandien! per "Dail. Lit. Draug." pirmininką adr.:

A. J. JOKUBAITIS,
Boston University, 607 Boylston, St., Boston, Mass.

ANT PARDAVIMO.

Pigiai parsiduoda tik keturis mėnesius vartoti furniture (baldai). Norintieji pasinaudoti proga kreipkitės:
380 W. Fouth St., So . Boston, Mass.

ANT PARDAVIMO.

Krautuvė mėsos ir visų kitų valgomų daiktų, geras biznis ir geroj vietoj. Priežastis pardavimo bus paaiškinta užklausus. Su užklausymais kreipkitės:

CIBULSKAS,
262 Wallace St., New Haven, Conn.

PLAUKAI!

Kas turite nušipusius plaukus, bei niežėjimą galvos odos, pleiskanas, puolimą ir žilumą plaukų; retus plaukus, taip-gi spuogus arba šašus, duokite savo antrašą ir 2c. stampą.

The Western Chemical Co.,
Box J., Berea, Ohio.

REIKALINGA JAUNA MERGINA.

Mokanti dirbti dideliame ofice So. Bostone. Kuri mokėtų vartoti "typerwriter" butų naudingesnė. Rašyk kiek turi metų, ar dabar dirbate kur ar ne ir už kokią algą norėtum pradėti dirbti. Adresuok — So. Boston Post Office, Box 12.

DIDŽIAUSIAS TEATRAS IR LINKSMUS ŠOKIAI

Rengia Gabiausi

Magijos Artistai.

Subatoje, Sausio-January 10 diena, 1920,
LIETUVIŲ SALĖJE,
26 Lincoln Street, Brighton, Mass.
7:30 val. vakare.

Dalyvaus 7-ni gabiausi artistai, bus silinčius Lietuvis, kuris parodis savo miklumą ir visokių kardų vartojimą, pirmą kartą dalyvaus Brightone. Taipgi mergina iš New Yorko, kuri yra mikli šokėja ir kiti gabųs magikai.

Po teatro bus šokiai iki velybos nakties.

Įžanga tiktai po 50c., 35 ir 25c.

Kviečia RENGĖJAI.

Sandariečiai!

Platinkite savo Laikraštį "Sandarą" dabar geriausias laikas gauti skaitytojus. Pasidarbuokite.

Dideles Prakalbos!

Rengiamas Lietuvos Mylėtojų, sekančiuose miestuose apie Lietuvių pramonė ir apie įvairius lietuviškus reikalus.

Pirmos prakalbos įvyks:

BRIGHTON, MASS. Sausio-Jan. 7 d. 1920, 7:30 vakare, Lietuvių Salėje, 24 Lincoln St., Brigton, Mass.

Antros prakalbos įvyks:

NORWOOD, MASS. Sausio 8 d. 7:30 vakare, Lietuvių Salėje, 14 St. George Ave., Norwood, Mass.

Trečios prakalbos įvyks:

GAMBRIDGE, MASS. Sausio 9 d. 7:30 vakare, Svetainėje po No 7 Burleigh St., Cambridge, Mass.

Ketvirtos prakalbos įvyks:

NEWTON UPPER FALLS, MASS Sausio 11 d., 2 val. po pietų, V. Botaužės Svet., Highland Ave.

Penktos prakalbos įvyks:

SOUTH BOSTON, MASS. Sausio 12 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių Svet. Kertė E. ir Silver Sts.

Ant šitų prakalbų kviečiame susirinkti visus vietinius ir apilinkius lietuvius ir lietuvaites, nes išgirsite daug naudingų dalykų. Bus kalbama apie Lietuvą ir apie musų darbininkų reikalus. Kada musų Tėvynė Lietuvą spaudžia priešai iš visų pusių, tai mums reikia organizuotis ir vieni prie kitų glaustis, idant ateityje niekas musų Tėvynėn vergijos nebeįvestų. Lietuviai šiuo laiku visur prabudo, tolel ir musų apylinkės lietuviams reikia sukrusti ir su savo gyvaisiais reikalais apsipažinti. Tokie reikalai šiose prakalbose bus išgvildenti per gerai žinomą kalbėtoją, kuris atvažiuos iš New Yorko ir su musų broliais labai svarbiom žiniom pasidalins. Tolel visi maloniai kviečiami atsilankyti visose viršuj minėtose vietose, o nesigailėsite pašvęsto vakarėlio. Su pagarba, Visus Kviečia,

LIETUVOS MYL. BURELIS.

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savų grosernių pirkti šios duonos

T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD

GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.

ŠALIN ABEJONĖ!

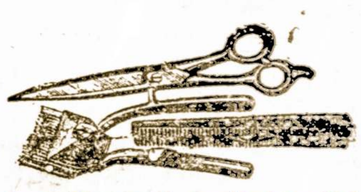

Ir su senais netikusiais paročiais. Musų naujas parankus įrankis jums sutaupins apie 25 dol. į metus arba $150.00 į 5-kis metus. Bus tavo skutėjas - barberis. visuomet ir visur pakol gyvas busi. Todel negaišink brangaus laiko nesenitariškose barbernėese. Musų geri, naudingi įrankiai pardavinėjami yra po visą pasaulį suteiks tau smagumą ir užsiganėdinimą. Jim Hanry sako, kad jo saugus skustuvas yra geriausias ir kiti prie skutimo dalykai yra atsakanti, ir užtikrinti, butent geriausias kaipo pilnas barzdaskutis parsiduoda už $7.75, arba atskirai. Jeigu nenori visą setą kartu pirkti, tai šitas saugus skustuvus $2.75, kirpėjas $3.35, žirklės $2.85 ir šukos 35c. Tiems kurie perka visą setą kartu, pridedama "styptic" paišelis, kad kartais truputį įsipjovus juom patrini, ir veikiai kraują sustabdo. Todel jeigu dar neturi saugaus skustuvo siųsk užsakymą šiandien, priduodamas už 25c. krasos ženklelių del prisiuntimo lėšų uždengimui. Likusius užmokėsi vėliaus, adresuok taip:

ROYAL SALES CO., DEP. SL., 59 Branch O, New York, N. Y.